

Cirkos tragedija Brazilijoj karšta "Religinė laisvė" Laiškas iš Lietuvos

Prieš mėnesį šiose pastabose rašiau: "Bolševizmas ėda net ir savo vaikus. Neuzilgo tai supras tur būt ir Venclova ir Cvirka. Jų vietas užims Churginai". Iš įvykių eigos sovietinamoj ir rusinamoj Lietuvoj tati galima buvo paprastai numatyti, bet kad toji "pranašystė" įvyks taip greitai ir taip tiksliai, dabar pats stebiuosi. Pirmoji žinia gegužės 6 d. apie paslaptinę Cirkos mirtį trumpa ir sausa. Tikrai dar nežinia, nei kada, nei kur, nei kaip jis mirė. Rašytojas P. Cvirka buvo tik 37 metų. Nieko nesigirdėjo apie jo ligą, tad mirtis turėjo būti staigi. Greičiausiai jis buvo sulikviduotas — tik klausimas: Stalino budelių ar Lietuvos partizanų? Faktas gi lieka faktas, kad išgamų frontas neteko jau tokių savo atkaklių propagandistų, kaip Neris, Giros, Cirkos. Idomu dar ir tai, kad Cirkos postas — įskundinėti už komunistinį neveiklumą lietuvius rašytojus — atstojos nelietuvių kilmės A. Churginas, su kuriuo paskutiniaisiais mėnesiais Cvirka, sakoma, turėjęs stiprių kvičių.

Kai pačioje Lietuvoje išgamų eilės vis retėja, mūsų išveivijoje vis dar tebėra komunizmo garbintojų, akli kaip kačiukų. Štai Brazilijoje, valdžiai uždarius komunistų partiją ir jų fronto organizacijas, daugelis tamsesnių lietuvių ten pateko į kalėjimus ir areštą. Nors jie tikrąjį savo vardą slėpė po "Pietų kryžium", policijos betgi neapgavo. Argentinoje lietuviškai kalbantieji "draugai" vadinas laisvą lietuviai, tačiau, kaip girdėt, ir jie vargiai išvengs braziliečių likimo. Nėra ko stebėtis, nes, būdami Maskvos tarnais, jie visur laikomi svetimos valstybės agentais. Juk Brazilijos kompartijos sekretorius Luis Carlos Prestes dar pernai atvirai prisipažino: "Kilus karui tarp JAV ir SSSR, mes stovėsime Sovietų pusėje ir kelsime Brazilijoje pilietinį karą". Ir čionykšties Pruseikoms nevertėtų per daug dangstyti literatūros skraiste, nes iš po jos vistiek visais galais kyšo komunistinė agitacija.

Brooklyniskė Nelaisvė pakartojto bolševikų žinių agentūros TASS tariamą pasikalbėjimą su Vilniaus arkivysk. M. Reiniu. Jei tas garbingojo Ganytojo ir rinktinio tauraus lietuvio pareiškimas nebūtų emvedistų išprievarautas ar iškreiptas, tai reiktų didžiai stebėtis. Jame sakoma, kad "Katalikų bažnyčia Lietuvoje turi pilną laisvę". Taigi, o bolševikiškoji spauda Kaune ir Vilniuje diena iš dienos nesiliauja kunigus koliojusi banditais. Dar tik prieš keletą savaitių toji spauda buvo pasiskelbusi kažkokio Kalvaičio pasibaisėtina kaltinamąjį aktą Lietuvos Katalikų Bažnyčiai ir jos dvasininkijai. Iš kur dabar ta staigioji laisvė? Ir iš viso, ar galima kalbėti apie religijos laisvę toje diktatūroje, kur nėra jokios laisvės?

Garbingajam Vilniaus Ganytoji labai užjaučiame dėl niekšingo jo pavardės valkiojimo. Tikrai, nesufalsifikuoti žodžiai iš anapus geležinės uždangos, laimingai vienu laišku prasprunkę, yra štai kokie: "Sveikinu jus, tardamas Garbė Jėzui

Tremtinių Teisės Ginamos

Balandžio vidury "The New York Times" buvo paskelbęs žinią apie okupacinės kariuomenės viršininko generolo Clay kreipimąsi į visus tremtinius, raginant juos grįžti į savo tėviškes ir žadant už tai dviejų mėnesių maisto atsargą. Ši žinia rodė apie galimą pavojų tremtiniams ir todėl BALF pirm. kun. Dr. J. B. Končius tuojau nusiuntė telegramą prezidentui Trumanui, prašydamas paaiškinimo ir užtikrinimo, kad jokia priešpauža nebus taikoma lietuviams tremtiniams, atsisakantiems grįžti į pavergtą Lietuvą.

Gegužės 5 d. gautas Valstybės Departamento laiškas, kuriuo į BALF pirmininko telegramą prezidentui atsakoma sekančiais:

"You may be assured that General Clay's statement in no way alters or contradicts the United States policy with regard to repatriation. As you know, the United States Government has taken a firm stand against any forced repatriation and will continue to maintain this position. At the same time, the United States Government has encouraged and in every way assisted voluntary repatriation and it is a regard to continued voluntary repatriation that General Clay made this statement. There is no intention that there should be any "pressure" on refugees to return home against their will."

19 MILIJONŲ VYRŲ PASAULIO ARMIJOSE

New York Times paduoda, kad visame pasaulyje yra apie 19 milijonų vyrų armijose ir, kad apie 40 tautų per metus išleidžia apsiginklavinimui mažiausia \$27,400,000,000.

Jung. Valstybės ir Rusija išleidžia daugiausia apsiginklavinimui. Rusija turi didžiausią armiją, o Jung. Valstybės didžiausį laivyną.

Idomi Paminklo Antraštė

Ant Šventos Pranciškos Paulietės (1416 - 1488) kapo akmens, Kirby kapinė-

Kristui, nes mes tik su Jo aukščiausią pagalbą kovojam narsiai ir sėkmingai... Iš mūsų, liksusių Lietuvoj, daug daug neteks matyti amžinai. Ir mano paties šeima išvežta į vidurį Uralo... Iš jaunų vyrų yra žuvę apie pusė, kurie pasiaukoję už tėvynės laisvę. Jų vardų ir vargų nepamirštame mes, likusieji lietuviai... Dabartė terorą 1940 metais, o dabar tūkstantį kartų žiauresnis... Visi Lietuvoj rusai milicininkai, emvedistai smaugia mus lietuvius ir geria paskutinį kraujo lašelį. Bet mūsų likusių dar užtenka piautis su komunizmu, kol karas nesuliepsnojo".

Kai tokios dvasios vyrai "komunizmą piauna", visokiems padleckiams belieka kraustyti iš proto... ir iš šio pasaulio. Č.

Atrodo lyg potvynis. Bet tai tik sutrūkęs didysis vandens vamzdis, Philadelphia mieste, patvindė gatves.

Acheson Rezignuosias Iš Valstybės Departamento

Washington, D. C., geg. 12 — Praneša, kad šią savaitę Dean Acheson, valstybės sekretoriaus pagelbininkas, įteiksiąs savo atsisąstadinimą. Jo vietą užimsias Robert A. Lovett, New Yorko bankininkas ir buvęs oro laivyno karometu sekretoriaus asistentas. Dean Acheson yra apsisprendęs dėl ekonominių priežasčių grįžti į savo teisių firmą.

MOTINOS DIENA PAMINĖTA GRAŽIU KONCERTU

Art. Polynai Stoskaitei susirgus, pavadavo L. Zaikienė. — Art. Birutė Smetonienė gražiai užsirekomendavo. —

Pereitą sekmadienį, geg. 11 d., Jordan Hall, Bostone, įvyko Darbininkų radio metinis koncertas, kurio programą išpildė art. Birutė Smetonienė, pianistė, ir p. Lucia Zaikienė, dainininkė, akompanuojant p. Emilijai Tataronytei.

Koncertas buvo paminėti tryliktus radio programos gyvavimo metus. Tas tryliktas numeris, kaip kaikurie pastebėjo, buvo nelaimingas. Susirgo art. Polyna Stoska (Stoskaite) ir negalėjo išpildyti programos. Laimė, kad koncertą atėjo anksti p. Lucia Zaikienė, So. Bostonietė dainininkė, ir muzikos mokytoja p. Emilija Tataronytė. Art. Polyna Stoska iš viešbučio Copley Plaza galutinai pranešė prieš trečią valandą, kad ji negali dainuoti, ir gyd-

tojas jai įsakė gulėti. Taigi p. Zaikienė ir p. Tataronytė buvo staiga užklupti ir pakviestos išpildyti dalį programos. Jos pasirodė tiek nuosirdžios, kad sutiko tą padaryti, ir reikla pasakyti, kad gana gerai pasirodė.

Tiesa, kai Koncerto Rengimo Komiteto pirmininkas adv. Kazys Kalinauskas pranešė, kad art. Polyna Stoska susirgo ir perskaitė Dr. Mahoney liūdydama, kad ji serga ir negali dalyvauti, tai dauguma angliškai kalbančių dalyvių išėjo, ir jiems buvo gražinti pinigai, bet lietuviai pasiliko ir iš klausė programos.

Tai gi koncerto žvaigždės buvo p. Birutė Smetonienė, p. Lucia Zaikienė ir p. Emilija Tataronytė, kuriuos nuo gausios publikos gavo daug aplovismentų.

Koncerte dalyvavo iš New Yorko, Conn., Rhode Island, New Hampshire, Maine valstybių, ir net iš Colombia, Pietinės Amerikos, kun. S. Matutis. Dalyvavo ir kun. Dr. Kazimieras Urbonavičius.

Lėktuvas Ekspliodavo, Užmušė 4 Įgulos Narius

Cape May, N. J., geg. 12 — Trans World Airline keturių motorų lėktuvas, lėkdamas virš Delaware Bay Ship kanalo, ekspliodavo ir susidaužė. Toje nelaimėje žuvo 4 įgulos nariai.

Šiuo lėktuvu darė pratybas. Jame nebuvo keleivių.

Maisto Trūkumas Vokietijoje Sudaro Rimtą Pavoju Amerikos - Anglijos Politikai

Berlynas, Vokietija, geg. 12 — Jeigu nebus pašalintas maisto trūkumas Vokietijoje, Jung. Valstybių ir Anglijos zonose, tai greisiau rimtas pavojus tų valstybių militarės valdžios politikai.

Gen. Lucius D. Clay, Amerikos komandierius, ir leit. gen. Sir Brian Robertson, Britų viršininkas, pasiuntė skubų atsišaukimą zonų teikimo komitetui

Washington, išdėstydamis kritingą padėtį ir reikalaujama, kad skubotai pristatytų maisto badaujantiems Vokietijos žmonėms.

Okupacinė militarė valdžia viešai kaltina vokiečius ūkininkus dėl maisto trūkumo. Vokiečiai, matyt, kaip jau buvo pasakyta, sabotuoja. Jie greičiausiai nori nusikratyti okupacijos ir savarankiškai valdyti kraštą.

NEGALI SUSITARTI DĖL PALESTINOS J. T. SUSIRINKIME

Lake Success, N. Y., geg. 12 — Jau trečia savaitė kaip ginčijasi Jungtinių Tautų specialiaame susirinkime dėl Palestinos ir jokiu būdu negali susitarti.

Arabai reikalauja nepriklausomybės. Jung. Valstybių atstovas Warren Austin pasiūlė, kad sudaryti komisiją iš mažųjų ir bešališkų tautų Palestinos problemas tyrinėti. Rusija tokiam pasiūlymui priešinosi. Argentinos atstovas komisią turi įeiti penkių didžiųjų valstybių ir šešių nuo mažesniųjų tautų atstovai.

Negalėdami susitarti, pavedė visą reikalą perduoti generalio susirinkimo politiniam ir saugumo

komitetui. Šis komitetas turi išstudijuoti Palestinos nepriklausomybės klausimą.

Nužudė Tris Ketvirtadalius Kunigų Jugoslavijoje

Londonas — Bažnyčios persekiojimas Jugoslavijoje ir kunigų žudymas tęsiasi. 1939 metais tame krašte buvo 1,916 parapilinių kunigų, o dabar beliko tik 400. 186 kunigai buvo nubausti mirtimi be jokio teismo; 32 iš jų nuteisti mirtimi; 85 kunigai pasodinti kalėjimuose iki mirties; 409 ištremti, ir 800 kunigų žuvo vienokiu ar kitokiu būdu, arba pabėgo slapta.

Rusija Karščiuojasi Dėl Išvietintų Pabaltijo Žmonių

Maskva, Rusija, geg. 12 — Rusijos spauda smerkia Jung. Valstybes ir Britaniją už neva sulaikymą išvietintų žmonių, ypač iš Pabaltijo kraštų, grįžti iš okupacinių zonų į savo kraštus.

Tūlas Boris Isakov "Pravdoj" kaltina Jung. Valstybes ir Britaniją, kad jos nesilaiko Užsienių Ministerių Tarybos nutarimų; smerkia Angliją, kad ji perkelia išvietintus žmones iš savo kraštą ir esą bando "sudaryti naują baudžiauninkų klasę."

Rusija labiausiai karščiuojasi dėl Pabaltijo — Lietuvos, Latvijos ir Esti-

jos tremtinių. Esą "reakcinių ir fašistinių" grupės sulaiko asmenis nuo grįžimo į savo kraštus. Rusai baisiausiai pyksta, kad išvietinti asmenys iš Pabaltijo kraštų, kai apsilanko Rusijos viršininkai, visiškai nenori su jais kalbėti.

Pabaltijo kraštų žmonės mielai grįžtų į savo tėvynes, jeigu iš jų išsikraustyti rusai okupantai. Lai Rusija ištraukia savo raudonąją armiją ir duoda laisvę tiem kraštams, kurie prieš karą buvo nepriklausomi, tai visi grįš į savo kraštus. Visiems aišku, kad dabar jie negali grįžti, nes jie žino kas jų laukia — mirtis arba koncentracijos stovyklos Sibire.

Pirma Japonietė Įstoti Į Vienuolyną Kanadoje

Quebec — Japonietė mergaitė, kuri prieš porą metų tapo katalikė, sudėjo vienuoliškus įžadus pas Seseles misijonieres Kristaus Karaliaus Ordeno.

Pirma japonietė įstoja į šį ordeną. Ji tikisi vyksti į Japoniją ir pradėti misijonierišką darbą.

AREŠTAVO KAN. F. KEMĖŠĮ

Pranešama, kad Lietuvoje okupantų bolševikų valdžios agentai areštavo kan. Fabioną S. Kemėšį. Šios žinios labai jaudina Amerikos lietuvius, nes kan. F. Kemėšis yra plačiai žinomas vadas.

Pasiuntė 50 Žydų Teroristų Į Koncentracijos Stovyklą

Jeruzalė, Palestina, geg. 12 — Praneša, kad Palestinos valdžios įsakymu policija areštavo 50 įtariamų žydų teroristų ir juos pasiuntė į Gilgil koncentracijos stovyklą, Kenya kolonijon, kur jau yra 261 kalinys.

Keturių Didžiųjų Komisija Spręs Austrijos Problemas

Vienna, Austrija, geg. 12 — Šiandien keturių didžiųjų valstybių — Jung. Valstybių, Britanijos, Rusijos ir Prancūzijos — Maskvos konferencijoje sudaryta komisija susirinko svarstyti ir spręsti kilusius skirtumus dėl Austrijos taikos sutarties.

Grįžo Britanijos Karalius

Londonas, Anglija — Sekmadienį, geg. 11 d. grįžo į namus iš Pietinės Afrikos karalius Jurgis su visa savo šeima.

Karališką šeimą sutiko šimtai tūkstančių žmonių ir sveikino ją.

IVAIRIOS ŽINIOS

ATIDARYKIME DURIS TREMTINIAMS Į AMERIKĄ

Jungtinių Amerikos Valstybių Kongresui yra išteiktas įstatymo sumanymas įleisti į Ameriką per ateinančius ketveris metus 400,000 tremtinių, gyvenančių Europoje, arba kaip jie yra vadinami, Displaced Persons, DP. Tai yra bilius H. R. 2910, kurį paruošė atstovas William G. Stratton iš Illinois.

Amerikos Lietuvių Tarybos Vykdomasis Komitetas jau kreipėsi laiškais į visus ALT skyrius, draugijų komitetus kolonijose, įvairias organizacijas ir veikėjus, ragindamas juos pasidaryti, kad kongresas tą įstatymą priimtų. Šituo reikalu mes dabar atsisaukiame į visą plačiąją Amerikos lietuvių visuomenę.

Kongrese yra nemažai atstovų ir senatorių, kurie priešinsis imigracijos praplėtimui. Norint, kad įstatymas būtų priimtas, šita opozicija turės būti nugaltama visuomenės spaudimu, — laiškais ir telegramomis kongreso nariams, pa-

reikimais spaudoje ir kitokiomis priemonėmis. Lietuviai yra gyvai suinteresuoti tuo, kad bilius H. R. 2910 būtų priimtas, nes tarpe jų Displaced Persons yra apie 80,000 tremtinių iš Lietuvos. Visi tremtiniai norėtų atvykti į Jungtines A. Valstybes. Tačiau imigracijos įstatymas, kuris dabar yra galioje, nustato Lietuvai tokią mažą "kvotą" (tik 386 per metus).

Visi privalome sukristi ir pasidaryti. Neatidėliojant laiška turėtų būti parašyti šiem dviem kongreso nariams: Rep. Frank Fellows, chairman of the House subcommittee on immigration, ir Rep. Earl C. Michaner, chairman of the House judiciary committee.

Taip pat rašykite ir telegrafuokite savo distrikto atstovams kongrese ir savo valstijos senatoriams. Reikalaukite!

Amerikos Lietuvių Taryba.

jai vadovauja kun. Joseph tuvis klebonas, kuriam lie Herdegen, O. S. B., ne lietuvių reikalai yra labai arti širdies.

Šiomis dienomis kun. Joseph Herdegen, O. S. B. kreipėsi į Pittsburgo vyskupą leidimo parinkti aukų lietuviams tremtiniams sušelpiti. Vyskupas mielai sutiko. Klebono paraginti, šv. Kazimiero parapijiečiai sudėjo 183 dol. 50 c., kurie jau atsiūsti BALF centran, 105 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Kanadiečių Pora Turi 75 Anūkus

Quebec — Conrad Benoit ir jo žmona, abu 69 metų amžiaus, jau sulaukė 75-to anūko. Jie išauklėjo 16 vaikų, kurie turi nuo 24—46 metų. Keturiolika jų vaikų yra vedę, ir taipgi turi dideles šeimas.

Valdžia Palengvins Namų Statybos Suvaržymus

New York, geg. 12 — Jung. Valstybių valdžia, susirūpinusi dėl gyvenamųjų namų trūkumo, yra apsisprendusi atšaukti kaikiurios statybos suvaržymus.

Prezidentas Aplankė Savo Sergančią Motinėlę

Washington, D. C. — Motinos Dienoje Prezidentas Truman lėktuvu buvo nuvykęs į Grandview, Mo. ir aplankė savo sergančią motinėlę, Mrs. Martha E. Truman.

PAIEŠKOJIMAI

Kazimiero Jackūno, kilusio iš Untilgės km. Tauragnų vl. Utenos apskr. Iš Lietuvos išvyko apie 1910-14 metus. Anksčiau gyveno Čikagoje.

Ieško jo sesers Teklės Jackūnaitės - Mališauskienės sūnus Fulgencijus Mališauskas, dabar gyvenantis Biberach — Riss, Bergerhausen 96. Germany.

Juozas Bereišio, kilusio iš Andreikėnų km. Kuktiškių vl. Iš Lietuvos išvyko apie 1910-11 metus.

Elenos Bereišytės - Puodžiūnienės vaikų: Genės, Ancios, Antano ir Jurgio Puodžiūnų.

Ieško Anastazija Bereišytė - Mališauskienė, gyvenanti Biberach - Riss, Bergerhausen 96, Germany.

Antaninos Navarčikienės - Grigaitytės.

Ieško Markevičienė gyvenanti Kirchheim - Teck. D. P. Camp. Kreis Nuertingen. Germany.

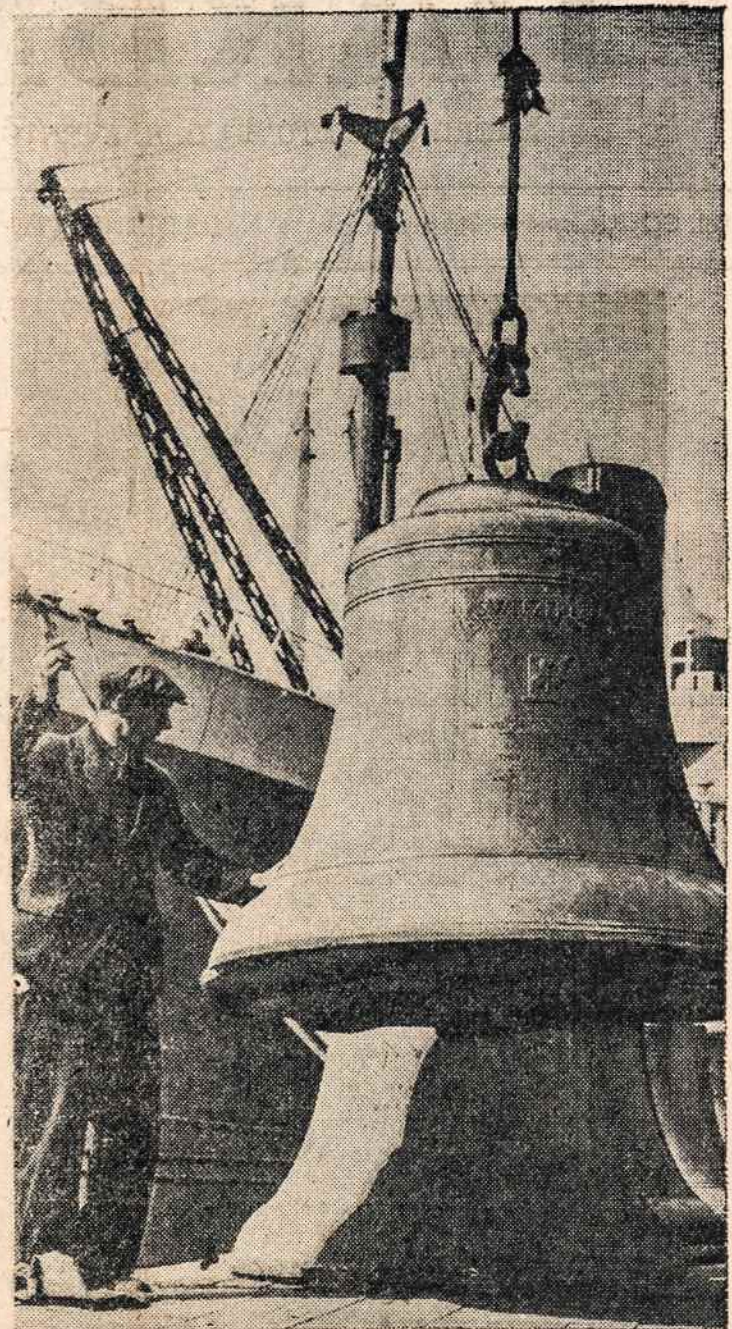
Onos Kubilienės. 1934-35 metais buvusios Kaune.

Ieško Kudokienė, gyvenanti Kirchheim - Teck. D. P. Camp. Kreis Nuertingen. Germany.

Apie asmenis, kurie ieško galima sužinoti pas Alfonsą Svilą, 6 Peter St., So. Boston 27, Mass.

Novena

Ką tik išėjo iš spaudos Novena Aušros Vartų Dievo Motinos garbei. Pradžioje novenos įdomiai aprašyta stebuklingojo švč. Panelės Aušros Vartų, Vilniuje paveiklo istorija. Knygutės kaina 25c. Užsakymus siųskite:

Dovana teikiama iš 36 varpų "carillon" nuo Southampton, Eng., dėl Stamford, Conn. Dovana duodama tilos Southamtono firmos darbininkų dėka, kurie laike karo buvo persikėlę į Stamford, Conn. karo darbams.

BALF PRANEŠIMAS

Į BALF sandėlj, 105 Grand St., Brooklyn, N. Y., drabužių ir avalynės per vasario mėn. gauta:

Amsterdam, N. Y. — Nikšėnas 23 sv.; F. Danya 15 sv. — Bridgeville, Pa. — kun. A. Jurgutis 50 sv.; Chester, Pa. — J. Tamošaitienė 5 sv.

Hartford, Conn. — BALF skyr. 918 sv.; N. N. 4 sv.; Hermann, Missouri — Sv. Jurgio par. 7 sv.; Hudson, N. Y. — J. Jankauskas 111 sv.; Hughedale, R. I. — Anna Warren 22 sv.; Kenosha, Wisc. — H. Laban 27 sv.; Mognuah, Wisc. — Lena Miosha 9 sv.

Nashua, N. H. — F. Balevičius 5 sv.; Newark, N. J. — Msgr. F. C. O'Neill (mokyk. reik.) 20 sv.; BALF 35 skyr. 220 sv.; Normandy, Missouri — Srs. of Divines Providence 30 sv.; Oak Park, Ill. — Fenwick High School 46 sv.; Owensboro, Ky. — Stella Cirul 17 sv.

Paterson, N. J. — J. Treinys 3 sv.; Sv. Kazimiero par. 390 sv.; Philadelphia, Pa. — Šv. Kazimiero par. 790 sv.; J. Balch 25 sv.; Pittsburgh, Pa. — P. Martinitis 20 sv.; Providence, R. I. — Ieva Švedienė 14 sv.; Rockford, Ill. — B. Toleikis 11 sv. BALF 45 skyr. 151 sv.; Rochester, N. Y. — Sv. Jurgio par. (maisto) 32 sv., (rūbų) 953 sv.; Schenectady, N. Y. — Sv. Kryžiaus par. 256 sv.; Scranton, Pa. — Šv. Mikalojaus par. 205 sv.; So. Boston, Mass. — "Darbininkas" 4 sv.; F. J. Bagočius (knygų) 500 sv.; St. Louis, Mo. — Sv. Juozapo par. 252 sv.; E. St. Louis, Ill. — Nekalto Prasidejimo par. 100 sv. Staten Island, N. Y. — S. Winewski 110 sv. Santa Monica, Cal. — Sv. Monikos Vienuolynas 24 sv.

Tacoma, Wash. — Anna Wilis 40 sv.; Tamaqua, Pa. — A. Šiūpenis 5 sv.; Vandergrift, Pa. — Sv. Kazimiero par. 100 sv.; Scranton, Pa. — Sv. Juozapo par. 850 sv.; Wareham, Mass. — Sr. Mary Robert 5 sv.; Worcester, Mass. — Aušros Vartų par. — 780 sv.; J. Glaveckas 45 sv.; Washington, D. C. — J. Tubelinė 70 sv.

New York, N. Y. — Valušis 6 sv.; Yonkers, N. Y. — Kašėtie-

nė 58 sv.; Richmond Hill, N. Y. — Subatienė 4 sv.

Maspeth, N. Y. — A. Zabadko 10 sv.; Viešpaties Atsimainymo par. 298 sv.; Pažereckienė 36 sv.

Brooklyn, N. Y. — J. Smolenskis 12 sv.; L. Jaugenis 16 sv.; Markauskienė 10 sv.; Šiugžda 15 sv.; J. Digrius 20 sv.

Chicago, Ill. — Catholic School 8 sv. Viso 7677 sv.

KOVO MĖN.

Amsterdam, N. Y. — F. Danya 13 sv.; Asbury Park, N. J. — St. Peter Claver 100 sv.; Athol, Mass. — Paul Budriūnas 15 sv.; Šv. Kazimiero par. 18 d.

Bremban, Texas — Rev. G. Elmendorf 28 sv.; Brunswick, Me. — Rev. J. L. Doherty 45 sv.; Boston, Mass. — BALF sk. 849 sv.; Bristol, N. D. — G. Wattier 9 sv.; Center Ridge, Ark. — St. Joseph's Rectory 11 sv.; Columbia, Pa. — St. Elizabeth's Home 43 sv.

Detroit, Mich. — St. Francis Home for Boys 15 sv. V. Kriaučiūnas 14 sv.; Dickinson, S. D. — Rev. C. P. Aberle 25 sv.

Easton, Pa. — BALF skyr. (rūbų) 592 sv., (maisto) 25 sv.; Glen Dale, W. Va. — A. Kutis 14 sv.; Hartford, Conn. — Diosesan Purchasing Serv. 200 sv.; C. Šimkienė 8 sv.; Indiana Harbor, Ill. — BALF skyr. 340 sv.; Kenosha, Wisc. — S. Minotas 20 sv.; Marty, S. D. — Ester La Plant 9 sv.; Millinocket, Me. — V. Makauskas 25 sv.; Manchester, N. H. — BALF 53 skyr. 190 sv.; Newark, N. J. — BALF sk. (rūbų) 252 sv., (maisto) 272 sv.; New Orleans, La. — Our Lady of Lourdes 358 sv.; Newton, Pa. — Villa Joseph Marie 25 sv.

Oak Park, Ill. — Fenwick High School 57 sv.; Owensboro, Ky. — Stella Cirul 11 sv. Philadelphia, Pa. — Sv. Kazimiero par. 325 sv.; Ona Unguraitė 5 sv.; Board of Public Education 12-279 sv.; Portland, Me. — Srs. of St. Joseph Home 65 sv.; Reno, Pa. — Mrs. J. M. Mackey 20 sv.; Rockford, Ill. — E. Ryzinski 8 sv.; Syosset, N. Y. — Srs. of Mercy Nov. 25 sv.

Brooklyn, N. Y. — V. Jučiūtė 5 sv.; Matkauskienė 13 sv.; J.

Kova už laisvę Lietuvoje

Paskutiniai karo šūviai pasaulyje jau buvo seniai nutilę. Vakaruose buvo daug šnekama apie tautų apsisprendimą ir laisves bei sugriautų valstybių atstatymą. Tačiau nebuvo prisimenama apie tas valstybes, kurios turėjo pagrūbusi Rusiją.

Lietuva kas dieną buvo vis stipriau ir stipriau raudonųjų okupantų spaudžiama ir naikinama. Kada po vokiškojo teroro trejų metų dar arčiau tą terorą tebetęs "išlaisvintojai", lietuviai negalėjo pajusti kartaus nusivylimio Vakaruose skelbiamais laisvės šūkiams bei jų skelbėjais... Išsekus kantrybei, jau 1944 metų gale pradėjo aktyvų pasipriešinimą prieš krašto pavergėjus — pasipriešinimą su ginklu rankoje. Susikūrė platus judėjimas, vadinas partizanų judėjimas.

Toji kova vyksta už tikros "geležinės uždangos" nuo Vakarų Europos, taip pat ir nuo mūsų, šioje Europos dalyje gyvenančių lietuvių. Ilgas laikas prasklino, kol čia esančius lietuvius ir net čia kovai dėl laisvės vadovaujančius sluoksnius pasiekė vienas kitas pluoštas paskirų žinių apie tai, kas ten išties dedasi. Mes, visi už Tėvynės ribų esantieji lietuviai, pradėdami vadovaujančiais asmenimis ir baigiant vadinamais eiliniams tautiečiams, neturime nei galimybės nei moralinės teisės kvalifikuoti tą kovą politinio tikslingumo bei praktiškos naudos atžvilgiais ir pagal tai tą kovą skatinti arba tildyti. Bet mes negalime ja nesinaudoti, kaip didžios reikšmės fakti ir negalime nesiekti to fakto su giliu atjautimu. Todėl ir bandome čia iš pro "geležinę uždangą" prasprudusių žinių susidaryti bent apytikrą tos kovos vaizdą.

to, išgirdus "LLA" arba kunigaikščio "Keščučio" pulkų vardus. Keliaudami traukiniais, automobiliais ar sunkvežimiais komunistai tik ir šneka apie šiuos jiems baisius vardus.

Partizanų organizacija yra apėmusi visą Lietuvą. Ginkluotųjų partizanų veikimas yra centralizuotas, tačiau tikslingumo sumetimais yra dekoncentruotas. Galima drąsiai sakyti, kad partizanai sudaro reguliarią Lietuvos kariuomenę, slapčiai veikiančią. Jos skaičius žymiai prašoka buvusios reguliarios Lietuvos kariuomenės skaičių. Kaip minėta, ši kariuomenė yra susidariusi iš dviejų pagrindinių karinių formacijų, kurios ir vokiškosios okupacijos metu vedė aršią kovą prieš rudosius okupantus.

Minėtos karinės formacijos yra sudariusios bendrą štabą, kuris derina tų vienietį veikimą. Vienetų kovos daliniai yra išskirstyti po visą Lietuvos kraštą kovos parengtyje. Lietuvos teritorija yra paskirstyta kariniais rajonais, rajonai apgyardomi o šios — apylinkėmis. Kautynių vienietai yra pilnai visu kuo aprūpinti ir turi savo atskirus vardus.

2. APGINKLAVIMAS

Partizanų karnuomenės apginklavimas geras. Ginklų partizanai pasirūpino patys. Tas padaryti buvo nesunku ypač todėl, kad Lietuva buvo smarkiai rusų - vokiečių kautynių arena. 1941 metais buvo sutriuškinta rusų kariuomenė. "Nenugalimoji armija", metusi ginklus, paknopstomis, be jokios tvarkos bėgo. 1944 metais rusai atsilygino tuo pačiu vokiečiams, kurie tarp kita ir Lietuvos teritorijoje gavo tokios pylos, kad taip pat turėjo bėgti visa pametę. Po tokių dalykų visi keliai, laukai ir miškai buvo numetyti visokių rūšių ginklais. Čia buvo ir tankų, ir sunkiųjų patrankų, kulkosvaidžių, šautuvų, krūvos šovinių ir net revolverių. Kiekvienas galėjo prisirinkti ginklų, kiek tik norėjo. Lietuviai brangino tas nieko nekasktuojančias dovanas, nes žinojo, kad ginklas yra laisvės laidas. Pirmieji ginklų rinkimą organizavo partizanai, nes gerai pažinojo iš praeities vieną ir kitą okupantą, kurių įžengimas į Lietuvos žemę nieko gero nežadėjo. Prie surinktų ginklų krūvų partizanai prisiekė panaudoti juos Lietuvos laisvei ir nepriklausomybei atstatyti.

Nuo partizanų neatsilikto ir visi lietuviai, kiekvienas pasislėpė po keletą šautuvų ir tūkstančius šovinių. Dideles benzino bakčias užkasė į žemę, suslėpė geras auto mašinas bei motociklus. Visa lietuvių tauta apsiginklavo gaivališkai, lyg nujausdama, kad svetimtųjų okupacija gali trukti ilgesnį laiką.

Iš "Tėvynės Aida".
(Bus daugiau)

Mes patys galime pasirinkti altorių, ant kurio aukosimės — ant savimylės ar ant Dievo ir artimo meilės altoriaus.

ATVYKO 9 LIETUVIAI IŠ VOKIETIJOS

Gegužės 7 d. MARINE MARLIN laivu atvyko iš Vokietijos 9 lietuviai, kurių 4 J.A.V. piliečiai, o 5 Lietuvos kvotos imigrantai.

Atvykusieji išvažinėjo į įvairius J.A.V. miestus: Jonas Ignatavičius apsisistojo pas gimines: 543 E. 5th Street, Mt. Carmel, Pa. Bronius Kaminskis apsisistojo pas gimines: Sudbury Rd., Box 101, Concord, Mass.

Stanislovas Štaras su sūnum Rimantu atvyko pas žmoną: 9 Columbia St., Worcester, Mass.

Mykolas Tolišius apsisistojo New York'e pas brolių žurnalista Otto Tolišius.

Jugosia Ralytė - Vaicekauskienė, Jungt. Am. V. pilietė, apsisistojo pas gimines: 5713 Linton Ave., Cleveland 5, Ohio.

Angele Rapalaitė - Vakauzienė, J. A. V. pilietė, su dukrele Dalia apsisistojo pas gimines: 18 Tremlet St., Dorchester 24, Mass.

Bronius Žemliauskas, J. A. V. pilietis, apsisistojo pas seserį: 73 East Ave., West New Haven, Conn.

Atvykusius pasitiko Lietuvos Gen. Konsulato New York'e attache A. Simutis ir Ona Valaitienė nuo Ben-

drojo Amer. Liet. Fondo. Nuo karo pabaigos iki šiol iš Vokietijos yra atvykęs 381 lietuvis, kurių tarpe 126 J. A. V. piliečiai. Per tą patį laikotarpį iš kitų Europos valstybių atvyko apie 55 lietuviai, taip, kad iš viso iki šiol po karo atvykusių susidaro 436 lietuviai. Į tą skaičių neįeina J.A.V. karių žmonos bei sužadėtinės ir taipgi atvykusieji iš Kanados ir Pietų Amerikos valstybių. Bendrai su imigracijos vizomis iš Europos atvykusių susidaro per 300 lietuvių, kurių 202, įskaitant ir 29 našlaičius, pasinaudojo Lietuvos kvota, o likusieji atvyko kitų šalių kvotos sąskaiton, kaip tai rusų, lenkų, vokiečių, o viena atvyko net Kinijos kvotos sąskaiton kaip ten gimusi.

Kadangi kas mėnesį išduodama dešimtoji dalis kiekvienos šalies imigracijos kvotos vizų, tai su balandžio mėnesio pabaiga Lietuvos metinė kvota išsemta. Gegužės - birželio mėnesiais su imigracijos vizomis atvyks tik anksčiau jas gavusieji.

Lietuvos Generalinis Konsulatas.

PRASIDĖJO LINČO TEISMAS

31 Teisiamas Už Negro Nužudymą

Greenville, S. C., geg. 12 — Šiandien čia prasidėjo didžiausia byla. Teisia 31 baltosios rasės vyrą už negro nužudymą.

Pietinėse valstybėse yra užsilikęs griežtai smerktinas paprotys, būtent, linčas. Baltosios rasės kaukurie žmonės visiškai nesiskaito su įstatymais ir teismą patys padaro su juodosios rasės žmonėmis.

Valstybė, pravedus tyrimą, sudarė bylą prieš įtariamuosius vyrus. Šią bylą viešai remia gubernatorius, daugelis vietinių gyventojų ir dvasiškija.

Kitatautis Klebonas Ragina Aukoti Lietuvių Šalpai

E. Vandergrift, Pa., šv. Kazimiero lietuvių parapi-

DARBININKAS

(THE WORKER)

Published Semi-Weekly except holiday weeks, when issued weekly.

by

SAINT JOSEPH'S LITHUANIAN R. C. ASSOCIATION OF LABOR

Entered as second-class matter Sept. 12, 1915 at the post office at Boston, Mass. under the Act of March 3, 1879.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103, Act of October 8, 1917, authorized on July 12, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:

PRENUMERATOS KAINA:

Domestic yearly	\$5.00	Amerikoje metams	\$5.00
Domestic once per week yearly	\$3.00	Vieną kart savaitėje metams	\$3.00
Foreign yearly	\$5.50	Užsieny metams	\$5.50
Foreign once per week yearly	\$3.50	Užsieny 1 kart sav-tėj metams	\$3.50

DARBININKAS

366 West Broadway, South Boston, Mass.
Telephone SOUTH Boston 2680

Katalikų Bažnyčia Maskvoj

Keliolika metų atgal, Amerikos vyriausybei pareikalavus, Maskvoj buvo atidaryta katalikų bažnyčia, kurioje klebonavo Augustijonų vienuolis, kun. Braun (gimęs Fall River, Mass.). Išbuvęs ten apie 10 metų, kun. Braun buvo atsauktas į Ameriką, ir į jo vietą paskirtas kun. Laberge, to paties ordino. Bebūdama Maskvoj, kun. Braun tylėjo, tik iš kai kurių Amerikos korespondentų teko sužinoti apie jo sunkų gyvenimą bolševikų sostinėje. Likviduoti Amerikos globoje esančią katalikų bažnyčią Sovietai neišdrįso — tiek bent suprato, kad dėl to kiltų tarptautinis skandalas. Bet kun. Braunui jie sudarė nepavydėtinas gyvenimo sąlygas. Parapiją apkrovė tokiais astronomiškais mokesčiais, kad jei ne Amerikos ambasadorių pagalba, bažnytelė būtų buvęs priversta užsidaryti dėl stokos lėšų.

Kun. Braun buvo priverstas pastoviai pasnikauti, bet tai darė linksmu nebojančiu veidu, parodydamas, kad jam netrūksta humoristinio pojūčio. Vieną kartą jis pasiūlė atsilankusiam Amerikos korespondentui bendrai pavakarieniauti, bet atidaręs mažą pupų dėžutę, abejotinais pažvelgė korespondentui į akis. Abudu nusijuokė, ir korsepondentas pasikvietė kunigą į savo viešbutį pavalgyti. Viešbutis buvo Maskvos centre, toli nuo bažnytelės. Kun. Braun turėjo seną automobilį, bet Sovietai nedavė žibalo. Tad teko važiuoti prikimsmais tramvajais į kuriuos su dideliu vargu vos galėjo įsigrūsti. (Amerikietis mokėjo kumščiūtuotis). Vakarieniauti teko vidurnaktį. Nežiūrint įvairių trukdymų, nemalonumų, pabaudų ir net klastingai daromų nuostolių (bažnytelė dažnai „kažkas“ apvogdavo, ir klebonas buvo atsakingas už neapsižiūrėjimą), kun. Braun filosofišku nusiteikimu linksmai nešė pastovią skurdo našta ir kantriai tylėjo. Tik, sugrįžęs Amerikon, labai apdairiai atskleidė vieną kitą Sovietų rojus vaizdelį.

Jo įpėdinis kun. Laberge, dar Maskvoje bebūdamas, prabilo. Jo pasikalbėjimas, Sovietų vyriausybės cenzūruotas, pateko į Amerikos spaudą. Pigu suprasti, kad jam buvo „patarta“ prabilti. Tad, žinoma, jis toli gražu ne viską pasakė, tik išskėlė keletą faktų, kurie, Maskvos ponų manymu, gali būti Sovietams naudingi. Deja, tai labai mizerni fakteliai kurie prašosi didelio pasigailėjimo.

Ir taip: neskaitant kun. Laberge (jis yra Amerikos žinioj), Rusijoje esą trys katalikų kunigai, kuriems esą leista eiti pareigas — vienas Leningrade, vienas Žitomirij ir vienas Tiflise. Trys kunigai — koks milžiniškas skaičius! O kur kiti? Prieš revoliuciją Rusijoje buvo apie 20 milijonų katalikų — maždaug kiek dabar Amerikoje. Sakysime, Rusijos katalikai nebuvo taip gausiai aprūpinti dvasiškija, kaip šičia, bet net skai-

Skaisčiausioji, Gražiausioji...

Tavo Apgynimo Šaukiamės

18 amž. pradžioje, Italijoje, vienoje Romos miesto aikštėje, gegužės pirmą dieną žaidė maži vaikai. Marijos altoriaus. Jau trys mėnesiai buvo priešais jį. Vienas iš tų mažųjų tarė: „Žinote ką, draugai, šandien pirmoji gegužės. Eikime į šią bažnytelę pagarbinti Madoną — mūsų Motiną Mariją!“ Visi vaikai sutartinai ir nuėjo. Kitą dieną vėl renkasi vaikai į savo žaidimo aikštę. Bet

čiuojant vieną kunigą penkiems tūkstančiams žmonių, tai katalikų kunigų turėjo būti apie 4000. Ir vėl klausiam: kur gi dingę kiti, jei tik trys pasilikę? Kun. Laberge mano, kad gal jų yra daugiau. Jis to nežino, reiškia, jie slapstosi. Kiek jų ten yra — 3, 4, 10 — nesvarbu. Svarbu, kad jie nebūtų pilietinių teisių, dirba po žemę ir gali būti be teismo likviduoti.

Ir tokiais faktais Sovietai nori prisilaužyti prie katalikų. Žiūrėkit, ir pas mus yra tikėjimo laisvė. Iš los keliu tūkstančių kunigų trys gyvi išliko! Anot tos pašviesoje. Rodos, dar kaip sakos, kai vilkas grybštelėjo ožiuką, tai iš ožiuko vis vakar ėjome gegužės saudėlto liko ragučiai ir nagučiai — „rožki da nožki“. K. lėlydyje

mūsų gintaro kraštą, Rūpintojėliais, kryžiais ir Marijos kopyltėlėmis išdabintą mūsų Tėvų Žemę — Lietuvą.

Lietuvis myli Mariją ir Ją garbina. Jis ankstį rytą keldamas ir vėlai vakare po sunkaus darbo eidamas gulti, neužmiršta pagarbinti savo dangiškosios Motinos Marijos. Kad lietuvis myli Mariją, liudija jo paliktos trobos, išpuoštos Dievo Motinos paveikslais, sodybos su Marijos kopyltėlėmis, Jos garbei pašvęstos bažnyčios... Rodos, mes dar dalyvaujame ilgose procesijose į Žemaičių Kalvariją, Šiluvą, į Aušros Vartus... Rodos, mūsų vaidenais tėviškė gegužės mėnesyje: gėlėmis papuošti Marijos altoriai, Jo paveikslai ir statulės, Jos paskendusios žvakės šviesoje. Rodos, dar kaip

kaip jis mane kipšu pavadino? Tyčia išbandžiau jo įsitikinimą, pasivadindamas tik girių raganium... Ne, jis tam netiki. Girdi, tu pats kipšas, perdaug turi pajėgos. Ir žinote, kas iš to išeis? Jis įtikins saviškius, kad partizanams kipšas vadovauja. Tas įvairys jiems tiek prietaringos baimės, kad neišdrįs prieš mus kovoti, nebent komisarų kulkosvaidžiais verčiami. Taigi paleistas jis šimtą kartų bus naudingesnis, negu likviduotas. Lavonas tik lavonas. Kokia iš jo nauda?

Partizanai susimąstė. Iš tiesų, gera mintis. — Tai ką sakote, vyrai? — Genys jų paklausė.

— Tavo valia, vade. Mes sutinkam, — pasigirdo balsų. Tik Dičkis tylėjo.

Tuo tarpu bolševikas neramiai dairėsi tai į Genį, tai į Dičkio lazda, tai į medžių viršūnes. Matomai svarstė, kuriuo būdu jį likviduos. Taigi kada Genys draugiškai sudavė jam į petį, jis nervingai sudrebėjo.

— Nebijok, tovarišč, mes tau nieko nedarysim. Gali sau ramiai eiti namo.

To tai jau bolševikas nesitikėjo. Išpūtė akis, lyg nesupratęs, kas pasakyta.

— Tu laisvas, tovarišč. Gali eit namo, — pakartojo Genys.

— Jūs nejuokaujate? Jūs mane paleidžiate?! A! — lyg pradėjo suprasti rusas. — Norite, kad aš bėgčiau ir į mane šaudysit? Galima ir taip.

Jis lyg ir nudžiugo. Vis dėlto yra progos išsigelbėti. Kartis gali nepataikyt.

— Ne! — Genys jį užtikrino. — Mes nešaudysim. Gali sau sveikas eit kur nori.

Rusas taip nustebė, kad valandėlei kalbos neteko. Pagaliau tarė:

— Tai negali būt. Aš tam netikiu.

— Tai gali tuojau patikrint. Gali eit, ar

ŽMOGAUS GYVENIMAS

Pralekia nepažįstamas paukštis pro namus. Jis skrenda greit, lyg kažkur skubėdamas. Švysteli sparnais ir pranyksta. Kažkuris medžiotojas prisitaiko ir pašaua lekiančio paukščio sparnus. Taisai, vos apskūęs paskutinį ratą, sminga žemyn, atsitrenkia į akmenis ir nurieda pakalnės upelin, kurio srovė neša jį tolyn...

Visas žmogaus gyvenimas tėra tik valandėlė, tik momentas. 60 ar 70 metų — ar nėra tik trumpa valandėlė Dievo akivaizdoje? Amžinybės akims tūkstantis metų tėra kaip viena diena. Visas Kristaus žemiškasis gyvenimas irgi tebuvo tik valandėlė.

Valandėlės betgi suplaukia į valandas, valandos į dienas, dienos į savaites, mėnesius ir metus, o metai į tūkstančius metų. O kur gi pasibaigia tie tūkstantčiai? Jie pranyksta milijonuose, milijonuose... begalybė. Taip pagaliau susirenka visos valandėlės amžinybėje kaip maži grūd-

darbų gimtines kelias ir kloniais, skubėjome į gegužines pamaldas. Rodos, kad dar skamba šiandien, girdimi mūsų ausyse Marijos Litaniijos žodžiai: Šv. Marija, Motina Kristaus, Motina Dievo malonės, melskis už mus!

Lietuvis — Marijos mylėtojas ir svetur neužmiršta Jos pagarbinti. Jis ir ištrėmimo puošia gėlėmis Jos altorius, menininkų rankos nenuilsta.

Kur mes rasime paguodą, pagalbą, užtarymą? Kas atkreips savo gailestingąsias akis į mus? — Ogi Dievo Motina.

Iš tikrųjų, argi Marija gali apieisti, neišklausti, neužtarti prie savo Sūnaus Kristaus žmonių, mūsų tremtinių meldimo? Ne!

„Nuo amžių negirdėtas dalykas, kad tas būtų palikęs kėsi pagalbą, prašėsi užtariamas“...

T. B. Ramanauskas, O.F.M.

liai nematomoj Rankoj. Ir tai visos valandėlės: sunkios ir lengvos, linksmos ir liūdnos, nuodėmingos ir šventos.

LIŪDESYS VIRSTA DŽIAUGSMU

Valandėlė tėra gyvenimas. Bet kokias? Kartais ji pilna džiaugsmo, kaip rasos lašas saulės blizgėjimo, o kartais ji ašarų prisipildo. Linksomos valandėlės praeina nepastebimai ir lengvai, kaip tas paukštis kad pralekia smagiai pro namus. Skausmingos valandėlės sunkiai slėgia širdį; jos slenka lėtai, kaip paukštis pašautu sparnu. Kartais gi skausmo valandėlės būna taip sunkios ir nepakeliamos, kad žmogus, rodos, bevilytų geriau negyventi. Ir kaip gera tokio valandėlėje išgirsti Evangelijos žodžius: „jūsų nuliūdimas pavirs džiaugsmu“. Šie žodžiai pažadina žmogų kaip Prisikėlimo varpai aną nusiminusį ir ant stalo pasidėjusį nuodų taurę ir klausiantį save: gyvent ar ne? Anie žodžiai yra ta didžioji naujiena, kurią Kristus atnešė žemėn.

Nuliūdimas tampa džiaugsmu! Kaip ledas tirpsta saulėje, taip skausmas Dievo rankoj. Spiriasi ledas spinduliams, plyšta ir vistiek tampa tyru vandeniui. Taip ir skausmas virsta džiaugsmu Dievo atokaitoj. Perėjimas, tiesa, sunkus, tačiau vertas kentėti. Angliakasis vargsta, kol atskelia požemiuose anglių klodą, bet kaip džiaugiasi paskui šeima, susėdusi vakare prie židinio šilimos. Ar nevertėjo angliakasiui sunkiai dirbti bei kentėti? Jo darbas juk tapo džiaugsmu.

Didžiausias betgi džiaugsmas, kuris nepraeina, kurio neaptemdo joks nuliūdimas. Toks džiaugsmas tėra tik Viešpatyje. Ir juo skaudesnis buvo kieno nuliūdimas, juo didesnis to bus džiaugsmas.

„Prašykite... kad jūsų džiaugsmas būtų pilnas“.

Dr. G.

PARTIZANAI

APYSAKA

Parašė

Jonas Kmitas

5.

Genys

Dar nesuspėjo apsidairyti, kaip du iššokę iš krūmų bolševikai atkišo revolverius. „Rankas aukštyn!“ Nebuvo laiko savo revolverį išsitraukti — priešai taip arti, kad netaikydami pataikys. Skubotai metė rankas aukštyn. Bolševikai su didžiausiu skubotumu su revolveriais rankose, artinosi jį nuginkluoti. Tik štai išskelto Genio rankos krito žemyn, viena čiuptelėjo artimiausį bolševiką už alkūnės, tas, žvėrišku balsu suriškęs, sukniubo ant žemės. Genys pagriebė iškritusį jo revolverį ir kreipėsi į antrą bolševiką, kurs, kruptelėjęs nuo nežmoniško riksmo, netyčia iššovė ir pramušė Genio rankovę. Genys jį pavaišino savo šūviu, bolševikas krito, ir Genys puolė kitus atbėgančius pagalbon — drąsus puolimas visuomet įneša sąmyšio į priešų eiles — ypač, kad tas besiraitas skausmuose suklyko: „spasaites, tovarišči, zdiessam čort!“ (Gelbėkitės, draugai, čia pats kipšas). Anie staptelėjo. Tuo tarpu iš girios išlėkė partizanai ir jų priekyje Dičkis, bai-

singu basliu mostaguodamas. Kautis nebereikėjo, nes čekistai galvotrūkčiais įsilipo į sunkvežimį ir nudardėjo, vos porą maišų įsidėję. Kitas užgrobtas maistas buvo ant kelio išmėtytas. Partizanai kaip tik laiku pribuvo. Jie su pasigėrėjimu žiūrėjo į savo jaunutį vadą, kurs beveik vienų vienas kovą laimėjo. Nedaug nuostolių priešui padaryta: vienas nušautas, vienas belaisvis, bet kiek garbės vadui! Ir vėl — stebūklas!

Visų dėmesį pagavo belaisvis. Nuo skausmo jau atsipeikėjo, tik nugąstaujančiomis akimis žiūrėjo į partizanų vadą.

— Kaip jautiesi, tovarišč? — linksmai paklausė Genys. Jis galėjo rusiškai susikalbėti, nuo Viktoro buvo išmokęs.

Rusas išvertė akis.

— Klausyk, ar tu čiortas, ar jo brolis?

— Ne, — nusišypsojo Genys, — aš tik jo tarnas. Mano vardas „Liesj“ (girių raganius).

Bolševikas abejingai pakreipė galvą.

— Negali būt. Liesj tiek pajėgos neturi. Tiesa, atrodai kaip švarus vaikas. Bet — „čiem čort ne šutit“? (Kuo kipšas nejuokauja).

— Tegu bus, kaip sakai. Matai, kipšas gali pajuokauti, bet su juo juokų nėra.

— Tai tiesa, — atsakė bolševikas, čiupinėdamas alkūnę.

Tuo tarpu partizanai nekantravo. Dičkis palengvėle sukinėjo savo baisingą baslį.

— Vade, kada jį likviduosim?

— Aš manau jį paleisti, — atsakė Genys.

— Ką?!...

— Klausykite, vyrai! Likviduoti jį lengva ir teisinga — vienu niekšu mažiau. Bet štai ką aš sugalvojau. Grįžęs pas saviškius jis mums atneš šimteriopą naudą. Girdėjote,

Senovės Lietuvių Pėdsakais

Senovės lietuvių kelionės į mokslus. Kas dešimtas studentas Vokietijos universitete lietuvis. Lietuvių studentų namai Tubingene prieš 400 metų. Kur mokėsi vyskupas kunigaikštis M. Giedraitis ir kiti žymūs senovės lietuviai.

Karui pasibaigus ir išnykus prievartos darbų stovykloms dėl svertimšalių Vokietijoje, keli tūkstantčiai čia esančių lietuvių studentų tuojuo emėsi ieškoti, kur jie galės karu sutrukdytą mokslą baigti.

Pamažu pradėjo vienas po kito atsidadyti universitetai, o į juos, nors ir esant sunkioms čia gyvenimo sąlygoms, pradėjo veržtis mūsų jaunieji. Štai, pernai viename iš žymiausių Pietų Vokietijos universitetų, Tiubingene, kas dešimtas studentas buvo jau lietuvis — virš 300 lietuvių ten studijavo. Panašiai buvo ir kitur. Universitetų koridoriuose per pakaitų pertraukas skambėdavo lietuviška kalba. Be to, čia buvo ir 3 profesoriai lietuviai. Vėliau dalis studentų iš universiteto turėjo pasitraukti, nes kariška valdžia keturių didžiųjų nutarė, kad Vokietijos universitetuose svertimšalių gali būti ne daugiau 10%, o čia vienių lietuvių buvo beveik daugiau 10%.

Lietuvos nepriklausomybės laikais, po pirmojo pasaulinio karo, daug lietuvių vykdavo į įvairias Vakarų Europos valstybes, mokytis aukštesnėse mokyklose arba, jau išmokus Lietuvoje, — ten dar pasitobulinti. Tuomet tam tikslui buvo labiausiai mėgiama Prancūzija, Anglija, Italija, Šveicarija ir k., tačiau Vokietija — mažiausiai, nes čia kitų tautų žmonės būdavo dažniausiai nekenčiami. Dar labiau nekenčia vokiečiai svertimųjų šiuo metu, tačiau tie svertimieji čia neturi jokio kito pasirinkimo, o be to, dabar nelabai kas jau ir paiso tų nedraugiškų vokiečių nuotaikų.

Senaisiais laikais, kada tokios hitleriškos neapykantos svertimšaliams beveik visiškai nebūdavo, vokiečiuose universitetuose studijavo daug lietuvių. Nekalbant jau apie Prūsų lietuvius, kur Karaliaučiaus universitete ne tik daugybė lietuvių yra studijavusi, tačiau taip pat daug lietuvių yra buvę ten profesoriai, iš ten išėjo daug seniausių lietuvių rašytojų, nes, ištikrųjų, tas kraštas yra grynai lietuviškas, tik vokiečių užimtas ir suvokietintas.

Jau nuo pirmųjų Karaliaučiaus universiteto steigimo dienų buvo daug ten profesorių lietuvių, pavyzdžiui, Svetkus Rapolionis, gimęs 1485 m. Karaliaučiuje ir miręs 1545 m. Karaliaučiuje. Jis yra vienas iš seniausių lietuviškų rašytojų. Jis buvo taip pat bendradarbis pirmosios spausdintos lietuviškos knygos M. Mažvydo "Catechismusa prasty Szadei", kuri buvo išleista 1549 m. ir dėlto šiais metais yra minimas 400 metų lietuviškos knygos jubilėjus. Tuo pačiu laiku čia taip pat buvo profesorium savo nuostabiais gabumais garsus lietuvis, A. Kulvietis, gimęs 1510 m. ties Kaunu ir ten 1545 m. miręs. Vėliau, įsteigus pirmąją aukštąją Lietuvos mokyklą Vilniuje, jis buvo jos rektorium.

Daug lietuvių jau nuo senų laikų yra studijavę ir daugely kituose Vakarų Europos universitetuose, pav., Tiubingene, Leipzige, Marburge, Freiburge ir kitur. Senuose Tiubingeno universiteto studentų sąrašuose matosi, kad čia prieš pusketvirto šimto metų yra studijavęs jaunos savo dienose didysis Žemaičių vyskupas, kunigaikštis Melchijoras Giedraitis. Jo darbai ir šventu gyvenimu Lietuva buvo ištraukta iš protestantų klaidos ir vėl pasidarė katalikiška. Jis yra gimęs 1537 m. ir miręs 1609 m. Varniuose. Jis labai skatino lietuviškus raštus ir liuko savo tautos atmintyje, kaip sąmoningas ir žymus lietuvis, o Katalikų Bažnyčioje — kaip vienas iš uoliausių Lietuvos vyskupų, visiems laikams išgelbėjęs lietuvių tautą iš protestantų klaidų.

Šalia M. Giedraičio studentų sąrašuose stovi pavardės Valavičių. Tai tie, kurių vienas savo lėšomis pastatė gražią, baroko stiliaus, Tytuvėnų bažnyčią. Tos bažnyčios sienoje esantis bronzinis paminklas, vaizduoja ant balno pasirėmusį, besiilsintį poną. Apie tai kalba legenda, kad bestatydamas šią bažnyčią, Valavičius buvo išpardavinėjęs visus savo turtus. Jam bemažant, pasirėmus ant vien tik bėlikusio balno, iš kur dar im-

ti pinigų bažnyčios gražiniam išpuošimui, miręs ramiu miegu.

Tiubingene buvo tuo laiku besimokantiems lietuviams specialūs studijų namai, kurių vedėju ir studentų auklėtoju, yra labai ilgą laiką buvęs vienas iš seniausiųjų mūsų rašytojų, aukščiausiai minėto A. Kulviečio draugas, Jurgis Zablockis. Jis yra gimęs 1510 m. ir miręs 1563 m. Tiubingene, čia ir palaidotas yra. Jo priežiūroje čia mokėsi vysk. M. Giedraitis.

Kada per bombardavimus žuvusius arba tremties vargų nukamuotus lietuvius laidojo Tiubingeno kapuose tos vietos lietuvių tremtinių kolonija, dažnas prisiminė ir kalbėjo, kad J. Zablockis po 400 metų sulaukė čia vėl brolių lietuvių ir nesijaus vienas svertimoje žemėje.

Tada čia lietuviai atvykdavo tik mokslo semtis, nes miestelis buvo mažas, be jokių prašmatnybių, tik buvo garsus universitetas su savo žymiais profesoriais.

Kai pradėjo Vakarų valstybėse skliti klaidingas M. Liuterio tikėjimas, kai kurie tų universitetų studentai lietuviai taip pat tuo mokslu buvo užkrešti. Jie baigė ten mokslus ir sugrįžę į tėvynę, platindavo tas klaidas Lietuvoje. Per juos labiausiai ir buvo paplitęs protestantizmas Lietuvoje. Tačiau dažnai būdavo taip, kad net tarp tos pačios giminės vieni skleidavo protestantizmą, o kiti gindavo senąją katalikų tikėjimą. Pavyzdžiui, uoliausi protestantizmo skleidėjai Lietuvoje buvo Biržuose, Kėdainiuose ir Vilniuje kunigaikštis Radvilos (per juos ir dabar tose vietose yra lietuvių protestantų), tačiau iš jų taip pat yra buvę labai uolus katalikas, vyskupas Radvila.

Kitas smarkus protestantizmo skleidėjas Žemaičiuose buvo Kelmės dvarininkas Gruževskis, tačiau jo brolis buvo vienas iš žymiausių kovotojų prieš protestantizmą. Jis, Jonas Gruževskis, gimęs 1578 m., buvo Lietuvos jėzuitų provincijolas. Jis taip pat yra priskaitomas prie senųjų Lietuvos rašytojų. Laikė savo studijų Romoje jis yra paruošęs lietuvišką E-zajaus knygų vertimą ir popiežiaus Bulle in Coena Domini.

Kovoje su protestantizmu Lietuvoje tuo metu ypatingai daug padėjo pirmoji Lietuvos aukštoji mokykla Vilniuje. Taigi, lietuviams reikėjo jau daug seniau įsisteigti savo lietuviškas aukštąsias mokyklas, kurti savąjį mokslą, lietuvišką raštus, lietuvišką kultūrą, o tas būtų turėjęs lemiamos reikšmės ateinančių laikų lietuvių tautos laisvei. Tačiau lietuviai tuomet jautėsi ponų tauta, valdanti daug svertimų tautų (daug gudų, rusų, lenkų, totorių ir k. turėjo savo žinioje), o šią sritį šiek tiek apleido.

Tačiau tos istorinės klaidos nenori pakartoti dabartinė lietuvių tauta. Su koku užsidegimu šoko mokytis jaunoji lietuvių karta, atsikovojo Lietuvai laisvę! Greitai studentų skaičius, poporcingai imant pagal krašto gyvenotojų skaičių, buvo didesnis,

United Lithuanian Relief Fund of America, Inc. 19 WEST 58th STREET - NEW YORK 19, N.Y.

Įstaiga, į kurią nukreiptos tremtinių širdys

(BALFo veiklos trejiems metams suėjus)

Niekas taip nesuramina nelaimėje žmogaus, kaip nuoširdi užuojauta. Nekalbant jau apie materialinę paramą, neapsakoma

mielas yra tuomet net geras žodis.

Lietuva, mūsų gimtoji žemė, dabar yra paliesta skaudžios nelaimės — rusų okupacijos. Svetimų atneštoji vergija kaip tikta ir yra priežastis visų tų kančių, kurias iki šiol jaučia lietuviai pasilikę tėvynėje, deportuoti Rusijon, ir išblaškyti Vakarų Europos tremty.

Ir nors, bendrai šie pastutietji yra laikomi "laimingesniais" už anuosius, tačiau, kaip kiekvienas jau aiškiai žino, ir jų gyvenimas visais atžvilgiais yra sunkus.

Be jokio perdėjimo tremtinių galėtų būti palygintas medžiui, kuris žiauriai iš gimtosios žemės išrautas, svetur negali nei priegyti, nei tarpti; jį taip pat yra panašus į paukštį, kuris išmestas iš savo lizdo, nori, bet neturi galimybės į laisvę kilti.

Todėl labai lengva suprasti, kad tokioje padėtyje Amerikos lietuvių tremtiniams rodoma užuojauta yra be galo didelis suraminimas jų širdžiai.

Kaip visi žino, ji esti teikiama tiek žodžiais, ginant juos spaudoje nuo komunistų užpuolėjų, tiek aukomis, šelpiant juos privačiai ir per Bendrąjį Amerikos Lietuvių Fondą pinigais, maistu, drabužiais ir kitokiais reikmenimis.

Šį pavasarį kaip tikta ir suėjo treji metai nuo šios labdaringos organizacijos įsikūrimo, kuri trumpiau yra vadinama BALF. Ji buvo įsteigta 1944 m. kovo mėn. 25 d. Chicagoje.

KAS JAU NUVEIKTA

BALFo nuveiktai ašis darbai šiandieną tikrai yra ko pasidžiaugti. Per tą, palyginti neilgą laiką, jo paties paduotomis žinioms, įvairiose šalyse buvo sušlepta virš 60,000 lietuvių tremtinių. Pašalpos givertė siekia arti dviejų milijonų dolerių.

Norint tikrai pažinti BALFo reikšmę, kaip tikta ir reikia turėti prieš akis tą didelę aukų sumą, kuri galėjo būti sukelta tik dirbant organizuotai. Jeigu ne Amerikos savo tautą mylinčiu lietuvių užuojauta bei vieningas veikimas, mūsų tremtiniai nebūtų gavę nė mažiausios dalelės tos pašalpos, taip apčiuopiamai palengvinusios jų vargą.

Ir, žinoma, tuomet jiems labai skaudėtų širdį, pagalvojus, kad Amerikos lietuviai, patys gyvendami neblogai, užmiršo juos nelaimėje. Tuo tarpu dabar tremtiniai su dėkingumu mini BALFo organizatorius, vadus ir rėmėjus, kurie savo pasišventimu bei aukomis morališkai ir materialiai pakelia juos.

Čia ne pro šalį būtų pastebėti, kad nė vienas Amerikos lietuvis, atsisakęs aukoti tremtiniams, iš to nepraturtėjo. Jam pačiam jau gal visai nebereikalingi drabužiai, kurie pasiųsti BALFui, galėjo pridengti svertimoje šalyje vargantį lietuvi, dabar taip sau kur mėtosi namuose, rodos, kalbėdami apie savo šeiminingo šykštumą. Ir priešingai, nė vienas lietuvis, pagal savo išgales prisidėjęs prie tremtinių šelpimo, nepasidarė neturtingesni, o jie tenai, pajutę Amerikos lietuvių užuojautą, labai pradžiugo. Tuo būdu, iš visos Amerikos ir BALFo sandėlių plaukiančios aukos aiškiausiai kalba apie šios šalies lietuvių nuoširdumą.

TEN, IS KUR DOVANOS ISSIUNCIAMOS

Patekus į Brooklyn'ą, taip ir norisi aplankyti šią vietą, iš kurios išeina parama tremtiniams. Atėjus čia, tuoj krinta į akis įvairūs pakai, dėžutės bei ryšulėliai. Juos prisunčia lietuvių parapijos, draugijos ir taip pat pavieniai žmonės. Čia, žiūrėk, tvarkingai surištos kojines, ten pirštines, kurias, gal būt, numezgė kokia gera mamytė, vakare grįžus iš darbo; čia sudėti įvairūs batai, ten vyriški ir moteriški drabužiai. Tiesa, jie daugiausiai nebe nauji, kaikurie išėjo jau iš mados. Nežiūrint to, tremtiniams jie yra labai naudingi, nes tie žmonės moka ir vartotus drabužius persitaisyti, išsivalyti...

Pasikalbėjęs su sandėlio vedėju, išgirsti, kad daug reikia pridėti darbo, kol jie yra išsiunčiami. Pirmiausiai, žinoma, reikia gerai pasverti, suspausti, supakuoti, sukrauti į tam tikro dydžio dėžes ir atlikti šiaip formalumus, be kurių laivai nesutiktų gabenėti. Dėl to ten ir matai sušilusius darbininkus, nuolat trisiančius prie tų drabužių, maisto bei knygų sutvarkymo ir išsiuntimo.

Kad aprūpinus bent būtiniausius tremtinių reikalus, BALF juos šelpia pinigais. Šiemet pradėta surinkti \$525,000. Didelis ir svarbus tai yra uždavinys! Dėl to Bendrojo Amerikos Lietuvių Fondo Biuleteny skaitome: "BALF lietuvių tremtinių gerovei ieško paramos visur, kur tik jos galima gauti... Pirmoji ir didžiausioji lietuvių tremtinių šalpos atrama yra lietuviai Amerikoje, čia, į kuriuos yra nukreiptos tremtinių rankos, akys ir širdys".

KAS DAR SVARBU PADARYTI

Prieš kelias savaites Jungtinių Amerikos Valstybių karo gubernatorių Vokietijai generolas L. D. Clay kreipėsi į visus Amerikos zonoje esančius tremtinius, siūlydamas jiems 60 dienų maisto davinį, jeigu šie grįžtų namo. Savo atsišaukime netoli mūsų tremtinių ateitį jįsi pavaizdavo šiais žodžiais: "Tie iš jūsų, kurie mielai pasirinksite pasilikti USA zonoje, kaip grįžti namo turėsite kovoti su netikromis sąlygomis. Pagalba Amerikos per USA jėgas čia negali tęstis be galo. Kiek bus pašalpos iš tarptautinės orgainzacijos, taip pat netakra." Panašiai atsišaukimą išleido ir pulkininkas C. B. Findley, tremtinių direktorius Italijoje. (Pulk. C. B. Findley atsišaukimo turinys ir tenas toks, kad publicistai Dorothy Thompson jis atrodė lyg bolševikų būtu parašytas. Red.)

Taip susidėjus aplinkybėms, BALFo vaidmuo ir uždaviniai dar labiau padidėja. Todėl džiaugiamiesi jo trejų metų veikla, būtu labai gražu, kad dabar, esant vajui, kiekvienas Amerikos lietuvis savo auką prisidėtų prie kilnaus tremtinių šelpimo darbo. Čia pavyzdį rodo net svertimtaučiai, kurie paprašyti pašalpos, neatsisako jos duoti. Tai galima matyti paties BALFo Biuletenuose, kur yra skelbiamos aukotojų pavardės.

Taigi, jei svertimieji galisi mūsų tremtinių, tai tuo labiau juos priyalome užjausti patys. Visuomet, bet ypatingai dabar baigiantis UNRRA darbuotai ir neesant kitos jiems globoti tarptautinės organizacijos, reikia atsiminti, kad į Amerikos lietuvių yra nukreiptos tremtinių rankos, akys ir širdys".

Dr. L. Andriekus

Gegužės Mėnesio Knygutė

Gegužės mėnuo yra skiriamas ŠVČ. P. MARIJOS garbei. Lietuvoje žmonės kaimuose rinkdavosi į berželiais nukaisytas seklyčias ir ten suklaupę prie Dievo Motinos paveiklo užtraukdavo SVEIKA MARIJA, DIEVO MOTINA! Palaikykime tas gražias tradicijas ir čionai Amerikoje — melskimės prie Marijos per gegužės mėnesį.

"Darbininke" galima gauti GEGUŽĖS MĖNESIO knygutę, kurioje yra labai gražūs skaitymai kiekvienai dienai per visą gegužės mėnesį. Ji turi 184 puslapius. Kaina tik 50c. Norintieji knygutę įsigyti, idėkite į konvertą 50c ir šią iškarpa ir užadresavę:

"DARBININKAS", 366 West Broadway, So. Boston 27, Mass. prisiųskite mums ir tuojuo gausite mėnėtą knygutę.

Siūmi siunčiu 50c ir prašau prisiųsti man "Gegužės Mėnuo" knygutę. Vardas ..... Adresas .....

LEKCIJOS IR EVANGELIJOS

Skaitytos visų metų Viešpaties Dienomis, šventadieniais ir Šiokiadieniais. Arkstas imtas iš **Arkiyvyskupo Juozapo Skvirecko** Šv. Rašto vertimo. Šią be galo naudingą knygą savo lėšomis išleido **Kun. Juozapas J. Valantiejus**. Visas tekstas kirčiuotas. Visos knygos sukrautos "Darbininko" knygyne. Knyga stipriai įrišta. Kaina \$3.00. Užsakymus su čekiais ar money orderiais siųskite: "Darbininkas" 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

SPAUDOS VAJUS

Būtinai Užsisakykite ir Platinkite Amerikos Lietuvių labiausiai skaitomą mėnesinį, religinį, patriotinį ir gausiai paveiksluotą laikraštį "ŠV. PRANCIŠKAUS VARPELĮ" LEIDŽIA Lietuvos Pranciškoniai MOUNT ST. FRANCIS GREENE, MAINE "Varpelyje" Spausdinami gražūs aprašymai, pavyzdžiai ir trumpi straipsniai įvairiais klausimais. Tarpinamos naujausios žinios iš Katalikų gyvenimo Amerikoje ir kituose kraštuose. Aprašomos Lietuvių kančios komunistų okupuotoje Lietuvoje ir ištėrime. "Varpelio" Kaina metams — \$2.00. Visi "Varpelio" skaitytojai gauna kasmet gražų, spalvuotą, Sleninį Kalendorių. PLATINTOJAI, Surinkę tris naujas "Varpelio" prenumeratas, ketvirtą pnumeratą gauna veltui. Platintojų pavardės bus skelbiamos "Varpelyje." KJĖKVIENOJE AMERIKOS LIETUVIŲ SEIMOJE TĖSKAMBA LIETUVIŠKAS "VARPELIS" Kreipkitės adresu: FRANCISCAN FATHERS Mount St. Francis Greene, Maine

Britų socialistas agituoja

už krikščionišką demokratiją

Apie dabartinę žmonijos katastrofą ir kelius iš jos išbristi

GILESNO GYVENIMO ILGESYS

— Yra jėga ant žemės, daug didesnė negu bet kuri medžiagiškoji galybė, tai dvasinė jėga, be kurios mums niekada pilnai nepasisektų pakeisti ne tik mūsų gyvenimo, bet, svarbiausia, — visos mūsų bendruomenės.

“Ta dvasinė jėga tai Dievas. Tą tvirtinu dėl to, jog aš tikiu, kad Kristus mums parodė gyvenimo kelią čia ant žemės, kelią, kuriuo einant mes įstengume nugalėti mūsų tragiškus sunkumus ir sąmyšius. Aš esu gyvai ir giliai susirūpinęs ta dalimi, kuria mūsų Bažnyčios privalo ir gali pasireikšti mūsų tautos ir pasaulio gyvenime; nes juk Bažnyčia yra įstaiga, kurios uždaviniu yra aiškinti Dievo ir Kristaus dvasią”.

DARBIEČIŲ - SOCIALISTŲ ŠULAS

Tuos žodžius rašo ne koks kunigas ar katalikų akcijos veikėjas, bet britų liberalas Stafford Cripps įžangoje savo knygos — “Toward Christian Democracy” (Krikščioniškosios Demokratijos linkui, — Philosophical Library, 1946 m., 101 pusl., kaina \$2.). Britų salose dabar yra darbo partijos, darbiečių - socialistų vyriausybė. Stafford Cripps yra vienas iš jų šulų, kai tą knygą rašė — buvo Britų Prekybos Rūmų Prezidentu. Nors savo politinėmis pažiūromis pasiekęs kraštutinio kairumo, bet ir jisai jaučia, kad technikinių mokslų pažanga lauktosios gerovės nei laimės žmonijai neatnešė, ir vienintelę vilį dabar mato krikščionybėje ir krikščionybės gavinamoje demokratijoje.

RELIGIJA NĖRA VIEN SEKMADIENIO REIKALAS

Religiją laikydama svarbiu, kurs yra labai svarbus, netgi esminis bekuriant žmonijos gerovę ir laimę jau čia žemėje, jis visus ragina persiimti

krikščionybės dėsniais, kad “Dievo karalystė” greičiau ateitų ant žemės. Jis papeikia tuos, kurie religiją telaiko “sekmadienio dalyku”, pamiršdami ją praktikuoti kasdieniame gyvenime:

— Krikščionybės dėsniui turi taip persunkti viešąją nuomonę, kad jokia vyriausybė negalėtų prieš juos veikti, ir tie dėsniui turi apimti dabarties visuomenines ir ūkines problemas...

Bažnyčios reikalas yra krikščionišką dorovę aiškinti ryšium su kasdienio gyvenimo faktais, nors tie sunkūs ir nemalonūs faktai kiltų iš mūsų praktinės apsileidimų.

Moralinio Bažnyčios vadovavimo jėga pareis nuo drąsos ir tvirtumo su kuriuo tas dorovės dėsnių skelbimas yra daromas ir su kuriuo reikalavimai yra statomi (pusl. 5).

KRIKŠČIONIŠKOJO TEISINGUMO REIKALAVIMAI

Kaip krikščioniškojo teisingumo reikalavimus St. Cripps skelbia: 1. Lygios galimybės jaunimui ir kitiems, 2. Aprūpinimas darbu visų, kurie tik gali dirbti, 3. Aprauda, aprūpinimas tų, kurie yra varge, nelaimėje ar kitame reikale, 4. Nutraukimas privilegijų, kuriomis naudojasi nedaugelis išskirtųjų, 5. Civilinių laisvių išsaugojimas visiems.

Tikėdamas, kad tik krikščionybės dėsniais persunktoji demokratija gali garantuoti kasdienio gyvenimo gerovę, tasai britų darbiečių šulas ragina:

— To tikslo siekdami mes privalome jungtis mūsų religijos draugystėje. Mūsų dėsniui turi būti netik naudojami kitus įtikinėjant pagal juos veikti, bet jie turi būti dalimi mūsų degančių ir fanatiškų įsitikinimų, kurie kontroliuoti mūsų kiekvieną veiksmą.

Šioje srityje negali būti pasiteisinimų apsileidime, negali būti atvėsimos entu-

ziazmė, jei mes norime sulaukti pasisekimo. Žmonės dabar kalba apie šio laikotarpio bergždumą, apie gyvenimą be tikslo, bet čia — mūsų krikščioniškosios pareigos įvykdyme — ir yra visų didžiausias tikslas: įvykdyti Dievo tikslus ir tuo sukurti laimę ir džiaugsmą pasaulyje...

Pasaulis linksta nuo smūgių gyvuliškos ir materialistinės (medžiaginės, priešdvasinės) agresijos, bet mes nebūsime sėkmingi nugalėti gyvuliškumo ir materializmo blogiasias jėgas, stojančias prieš mus, jei mūsų jėgos nebus pagrįstos tikėjimu į Dievą ir į žmoniją. Būtų pasaulio tragedija, jeigu ši didžioji dorovinė jėga ir dinamiškoji valia pergalei prieš blogį, būtų užrakinta mūsų širdyje ir mažai arba visai nebūtų panaudojama kovoje dėl gėrio pirmenybės” (p. 11-12).

MEILĖS RELIGIJA

Pabrėžęs krikščionybės vertę visuomenės gerovės kūrime ir jos galingumą kovoje su blogiu, St. Cripps iškelia, kad krikščionybė tai meilės religija:

— Krikščioniškojo tikėjimo esmė yra žmonių brolybė meilėje. Dievo karalystė žemėje bus pasiekta ir įvykdyta per tą dievišką meilės jėgą. Išorinis ir matomas ženklas tos vidinės ir dvasinės malonės yra broliškas ir pilnas sąvekos atsidėjimo bendradarbiavimas pasaulio dalykus tvarkant.

NUSIVYLIMAS TŲ, KURIE TIKEJO VIENĮ MOKSLĄ

— Pilnos pasitenkinimo pranašystės tų, kurie tikėjo į žmonijos esminį gerumą, kurie manė, kad moksliniai išradimai neišvengiamai veda į geresnį ir laimesnį civilizacijos stovį, liko žiauriai sutriuškintos. Mokslas, pritaikant jį paskutiniojo meto sunaikinimams ir tortūroms, padarė mūsų gyvenimą daug pavojingesniu, tragiškesniu ir brutalesniu (žiauresniu). Kas anksčiau buvo laikoma aiškiu ir lengvu keliu į laimę, tikrumoje nuvedė mus į hitlerizmo chaotišką nelaimę, katastrofą; ir jeigu nėra kokio aukštesnio tikslo, kaip žmogaus tikslas, kas gi galėtų tvirtinti, kad Hitlerio keliai ir siekimai yra neteisingi ar jie netriumfuos?

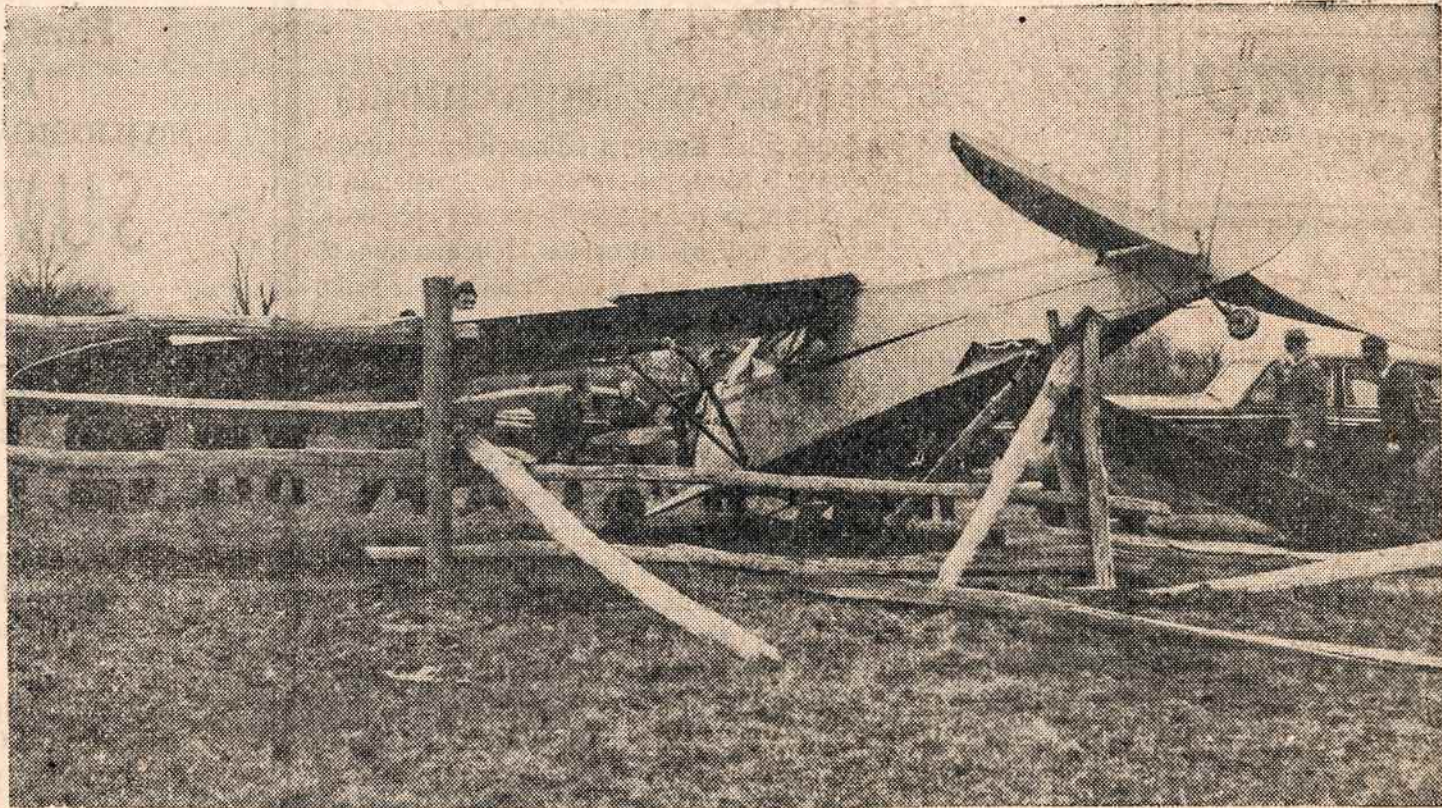
AUKŠTESNIEJI DĖSNIAI

— Tiktai kai mes priimame dėsnius, kurie yra anapus ir aukščiau paties žmogaus, tokius, kaip kad Kristus mums patiekia, mes turime mastą, pagal kurį su pilnu pasitikėjimu galime spręsti apie teisingumą ar klaidingumą bet kurio veiksmo ar bet kurios krypties, ar tai bus Hitlerio, ar mūsų (Stafford Cripps yra žinomas savo dideliu palankumu Sovietams, todėl nenuostabu, kad šioje vietoje karčiai prisimindamas Hitlerį ir hitlerizmą, jis nutyli kitą, dabar pavojingesnį chaosą — bolsėvizmą. Red.)

DVIGUBAS UŽDAVINYS

Nustatęs žmonijos katastrofos diagnozę — užmiršimą Kristaus mokslo, religinės dorovės dėsnių — St. Cripps patiekia ir vaistus žmonijai iš tos ligos išgydyti:

— Taigi mes dabar turime dvigubą uždavinį: pirma, patys turime taip krikščioniškai tvarkytis, kad nežiūrint mūsų aplinkos sunkumų, mes galėtume dirbti Dievo karalystės įsteigimui žemėje; antra, mes turime pasistengti taip paveikti ir pakeisti mūsų socialinę, ūkinę ir politinę aplinką, kad pas-

Studentas pilotas Larry Haywood iš Brooklyn, N. Y., išvengė sužeidimo, kaip jo lėktuvas nusileido ant tuščio lauko Jericho, N. Y. Jis buvo tik ką sugrįžęs iš “cross-country” skridimo ir turėjo baigti kelionę Philadelphiajį.

Amerikos Lietuvių Tarybos Protestas

Balandžio 29 d. Amerikos Lietuvių Tarybos vykdomasis komitetas pasiuntė valstybės sekretoriui Marshallui ir karo sekretoriui Patersonui protestą dėl paskutiniu metu pradėtų vartoti moralinių spaudimo priemonių prieš išvietintus asmenis, DP U. S. zonose Europoje.

Prieš porą savaitių spaudoje pasirodė gen. Lucius D. Clay pranešimas, kuriame jis ragina išvietintuosius grįžti į sovietų okupuotus kraštus, siūlydamas kiekvienam grįžtančiam po tris JAV kareivio maisto davinius.

Be to, gautas pulk. C. B. Findlay, tvarkančio tremtinių reikalus Italijoje, pranešimo nuorašas, kuriame jis pataria tremtiniams neklausyti “tuščių plepalų” apie komunizmą, netikėti kalboms apie komunistų persekiojimus, grįžti į savo gimtuosius kraštus ir padėti atstatyti karo metu išgriautą ūkį. Komunistinė krašto valdžia esanti nepakankamas pagrindas negrįžti namo. Jis net abejoja, ar daugelis išvietintųjų galėtų jam pasakyti, kas yra komunizmas, kurio jie bijo. Taip gen. Clay, taip ir pulk. Findlay pranešimai nesuderinami su skelbta valdžios politika tremtinių atžvilgiu.

Sugrįžusius Siunčia į Darbo Stovyklas

Savo laiške Amerikos Lietuvių Taryba nurodė, kad gen. Clay pasiūlymas duoti grįžtantiems maisto davinius yra tuščias. Sovietų policija atima iš

katintume ir patys save ir kitus priimti krikščionišką gyvenimo būdą” (p. 16).

Kitados žmogus dievino pažangą, mokslą, bet po didžiųjų skerdynių per šį karą, po atominės bombos, kuri viena paklojo dešimtis tūkstančių gyvybių, žmogus įsitikino, kad pažanga, aukštesniais dvasiniais pradais nepašventinta, veda į pražūtį. Jaučiamas desperatiškas žmonių ilgesys nepalaužiamu dorovės dėsniu, ilgesys Dievo, ir čia tą ilgęsi matome išreikštą vieno iš liberalų, socialistų.

Dr. J. Prunskis.

ruoštas prievartos darbo stovyklas.

Dėl pulk. Findlay pranešimo ALT nurodė, kad jis pats mažai, tur būt, tenuousimano apie komunizmą, jeigu pasakoja, kad komunizmo nereikia bijoti. Kai kurie lietuviai gal ir negalėtų išaiškinti pulkininkui komunizmo, bet kiekvienas jų žino, kad 1940-41 metais Lietuvą okupavę rusai suėmė ir į Rusiją išsiuntė 12,000 lietuvių, kad tuo pačiu laikotarpiu 400 žmonių okupantų buvo nužudyti pačioje Lietuvoje ir kad vieną savaitę prieš karo pradžią sovietų policija suėmė ir išvežė Rusijos gilumon 48,000 lietuvių. Šių faktų žinojimas vertė tremtinius bėgti iš savo tėvynės ir dėl tų sovietų valdžios persekiojimų jie ir dabar nenori grįžti.

Vykdomasis Komitetas prašė JAV valdžią sustabdyti tokius tremtinių užgauliojimus ir žiūrėti, kad su jais būtų elgiamasi žmoniškiau.

JAU PERSPAUSDINTAS SV. RAŠTAS

Kun. Pr. M. Juro lėšomis “Darbininkas” perspausdino J. E. Arkivyskupo Juozapo Skvireckio išverstą Naująjį Testamentą. Stipriais audeklo viršeliais kaina \$3.00; popieriniais viršeliais — kaina \$2.00. Užsakymus siųskite: “Darbininkas”, 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.

KAI BROLIS BROLĮ SUTINKA

Kenčiant nacių jungą, visų lietuvių akys buvo nukreiptos į artėjančią Amerikos armiją, o ypač žinant, kad jos eilėse žygiuoja tūkstančiai Amerikos lietuvių, — buvo laukiama, kaip savųjų išvauduotojų. Lietuviai, dar karui vykstant, stengėsi savuosius susirasti arba, pripuolamai susitikus, broliškai padėti. Beveik kiekvienas Vokietijoje gyvenantis lietuvis turi įvairiausių atsiminimų iš pirmųjų susitikimų su Amerikos lietuviais. Prisimenu vieną beviltišką momentą, kur USA karys lietuvis, netikėtai, lyg koks angelas iš dangaus, atėjo pagalbos.

Karui paisbaigus, po kelių mėnesių vėl pradėjo judėti traukiniai, tačiau labai nereguliariai, su didžiausiais pavėlavimais ir civiliams paskiriant vos kelis vagonus, o norinčių važiuoti būdavo tūkstančiai. Mat, daugelis žmonių dėl vykstančių mūsų turėjo savo gyvenamas vietas palikti ir šiaip karo chaoso buvo išblaškyti.

Jau kelias dienas veltui bandžiau patekti į traukinį. Išlaukus šalto, tamsaus rudens naktį visiškai sugriautoje Wuerzburgo stotyje, austant atvažiavo traukinys, einęs tarp Frankfurto ir Muencheno. Atėjo traukinys apkibęs žmonėmis, kaip musėmis, o viduje — tikra silkių statinė. Koks tūkstantis čia laukusių žmonių urmu puolė atėjusį traukinį — žūt būt kaip nors į jį patekti.

Nusiminęs einu prie kariškų vagonų ir aiškinu, kad aš esu ne vokietis, bet lietuvis, dėlto gal išimties būdu galėčiau čia mane pri-

imti. Į mane prašeko gražiai lietuviškai: — Ak, Tamsta esi lietuvis! Taip, broli, aš turiu jums padėti, tačiau į kariškus negali įleisti. Eisi mane ieškoti.

Eidamas pro civilius vagonus, stengėsi labai energingai padaryti kur nors man vietos, tačiau per didelės minios buvo žmonių. Vagonų visi langai atdaryti, nors ir gerokai šalta, ir kyšo daug galvų, nes viduje ir ankšta ir trošku. Sukomandavęs prie vieno lango pasitraukti žmonėms gilyn, griebęs mane tvirtai, imetė pagaliau per langą ant niurnančių volkiečių galvų (nors esu taip pat stambus vyras). Tokiu būdu laimingai išvykau, likdamas labai dėkingas man nežinomam Amerikos lietuviui.

Iš pirmųjų po karo dienų buvo kitas nuotykis su mano pažįstamais. Jie mieste žvalgėsi ramiai po griuvėsius, išėję, truputį pažioplinėti. Staiga, juos sulauko du amerikiečių patruliai ir klausia, kokios jie tautybės. Tie pasisako, kad yra lietuviai. Kariai tuojuo įsakė jiems eiti su jais. Tie vargšai labai išsigando, manė, kad dabar jau jie yra areštuoti. Atvedus į štabą, patruliai pranešė vienam leitenantui, kad jie jau turi lietuvius. Šis atėjo labai džiaugdamasis, prakalbino lietuviškai ir nusivedė vaisėms.

Pasirodo, šis leitenantas buvo puikus Amerikos lietuvis, ir jau seniai ieškojęs susitikti lietuvių, tačiau vis neradęs. Pagaliau įsakęs mieste budintiems patruliams, kad jie “sugautų” jam lietuvių. St.

Ar Nori Sužinoti Apie Pasaulio Pabaigą?...

Visada buvo daug kalbų ir spėliojimų apie pasaulio pabaigą ir Antikristų, kuris turės prieš tai ateiti. Jei norite apie tai plačiau sužinoti, užsisakykite be galo įdomią knygą — “PRANAŠYSTĖS APIE PASAULIO PABAIGĄ”. Knygoje yra surinkta pranašų ir Paties Kristaus žodžiai apie pasaulio artėjančią galą ir kaip jis baigsis. Knyga labai gražiai išleista ir paveiksluota; turi 111 puslapių. Kaina tik \$1.00. Užsakymus siųskite tuojau, nes jų neperdidžiausį kiekį turime. Siunčiant užsakymą, nėra reikalo laišką rašyti, tik idėkite šią iškarpa į konvertą su \$1.00 ir atsiųskite sekančiu adresu ir tuojau gausite minėtą knygą:

Pranašas Elisas

DARBININKO ADMINISTRACIJAI:

Šiuomi siunčiu \$..... ir prašau prisiųsti man “Pranašystės Apie Pasaulio Pabaigą”.

Vardas .....

KAS GIRDĖTI LIETUVIŲ KOLONIJOSE

NUOŠIRDI PADĖKA

Antram mūsų seimui sekminsiemė sunkų darbą atlikti, važiai užsibaigus balandžio 20 d. nėjant po parapijas ir renkant Nekalto Prasidėjimo parapijos aukas šiam namui. Taigi jam salėje, Cambridge, kunigo P. šia proga nuoširdžiai tariame Juškaičio globoje, norime nuoširdžiai padėkoti visiems, kurie kokių nors prisidėjo prie šio seimo pravedimo.

Pirmiausiai norime padėkoti valdybai už visą darbą atliktą perieitū metų bėgyje: kun. P. M. Nekalto Prasidėjimo parapijos aukas šiam namui. Taigi jam salėje, Cambridge, kunigo P. šia proga nuoširdžiai tariame Juškaičio globoje, norime nuoširdžiai padėkoti visiems, kurie kokių nors prisidėjo prie šio seimo pravedimo.

Pirmiausiai norime padėkoti valdybai už visą darbą atliktą perieitū metų bėgyje: kun. P. M. Nekalto Prasidėjimo parapijos aukas šiam namui. Taigi jam salėje, Cambridge, kunigo P. šia proga nuoširdžiai tariame Juškaičio globoje, norime nuoširdžiai padėkoti visiems, kurie kokių nors prisidėjo prie šio seimo pravedimo.

Lawrence'o rėmėjams norime nuoširdžiai padėkoti už prisijutę narių metinį mokesį sumoje \$116.00.

Nuoširdžiausią padėką norime pareikšti So. Bostoniečiams, kurių \$400.00 auka surinkta bažnyčioje buvo mums seimo metu kun. P. Virmauskio įteikta. Dėkojame ir kun. Virmauskiui, kuris kukliai prie minėtų pinigų pridėjo ir savo \$100.00 asmenišką dovaną. Dėkojame rėmėjams, kurių vardu ponis Stakutienė įteikė \$101.00 metinių mokesčių ir \$100.00 narių dovaną senelių namui įrengti.

Nors So. Bostonas pirmas pasirodė su savo auka, tačiau tikimės, kad neatsilikis ir kitos parapijos. Kun. J. Švagždys ap-

NORWOOD, MASS.

Mirė senas Norwoodo gyventojas

Balandžio 30 dieną mirė Karolius Klimavičius. Palaidotas iškilmingai gegužės 3 dieną su trejomis šv. mišiomis iš Sv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčios Highland kapuose. Šv. mišias atnašavo prie didžiojo altoriaus klebonas kun. S. Knežis. Prie šoninių altorių — kun. A. Baltrušičius ir lenkų Sv. Petro parapijos klebonas kun. H. Zawalick.

A. a. Karolius Klimavičius paliko dideliame nuliūdimė 4 sūnus ir 5 dukteris, 13 anūkių ir 3 pro-anūkus. Jis buvo geras katalikas, daug dirbo dėl katalikybės ir lietuviybės. Štai kada Norwoode lietuvių Sv. Jurgio parapija pradėjo organizuotis, jis buvo vienas iš pirmųjų parapijos įsteigėjų, daug dirbo dėl parapijos. Kada dar nebuvo kunigo, tai a. a. Karolius Klimavičius buvo parapijos komisijos išdūninkas, ir kai reikėjo gauti leidimą organizuoti parapiją, tai jis kartu su kitais važiavo pas J. E. Kardinolą O'Connell prašyti leidimo. Daug darbavosi ir auškojo dėl parapijos. Priklausė prie lietuviškų katalikiškų organizacijų: Sv. Jurgio pašalpinės draugijos, LRKSA 81-mos kuopos, LDS 3-čios kuopos, šv. Vardo draugijos. Sv. Vardo draugijos nariai, vadovaujant klebonui kun. S. Knežiui, nuėjo į namus ir sukalbėjo rožančių.

A. a. Karolius Klimavičius kilęs iš Vilnijos, Alytaus apskrčio ir parapijos, Ulyškių kaimo. Į Ameriką atvyko prieš 56 metus; Norwoode gyveno virš 40 metų. Sūnūs ir dukteris yra geri katalikai. Tad jie ir visa jų šeima liūdi netekę savo mylimo tėvelio. Taip pat liūdi draugijos, netekusios gero ilgamečio nario.

Lai Dievas suteikia jo vėlei amžiną ramybę!

Žvalgas.

LDS Centro Valdyba, mirus 3 kuopos ilgamečiui nariui, a. a. K. Klimavičiui, jo šeimai reiškia gilią užuojautą.

vyks antradienį, gegužės 13 d., 7:30 val. vakare, naujosios mokyklos auditorijoje. Taigi visas mūsų brangias sesutes lietuvių kviečiame skaitlingai atsilankyti, nes tą vakarą bus traukiamas aukų rinkėjų paveikslas, suteiktos Tag Day dėžutės ir visos reikalingos informacijos.

Taip pat prašome mūsų profesionalų, biznierių ir visų lietuvių patrijotų šią svarbią darbuotę stambiai pinigiskai paremti, už ką vardu išvietintų Lietuvos nelaimingų gyventojų jau dabar tariame nuoširdžios padėkos žodį.

Rengimo Komisija.

NEW HAVEN, CONN.

Filmos ir BALF Vakarų Pavyko

Balandžio 27 d., mūsų kolonijoje buvo rodomos filmos brolių Motuzų ir Balcukų apie Lietuvą, kada ji buvo dar laisva, ir jos gražios ir kultūringos įstaigos, puikios sodybos ir miškai. Teko pamatyti, kodėl mūsų broliai ir sesės turėjo apleisti savo gimtą kraštą. Jaudino kiekvieną. Aiškiai davė suprasti kiekvienam ką reiškia bolševikai ir jų 'rojus'.

Pertraukoje kalbėjo p. Beleckas, kuris yra tremtinis, ir kuriam teko pergyventi bolševikų okupaciją ir atsiderinti išstrėmėme ir pergyventi tremtinių gyvenimą Vokietijoje. Kalbėjo BALF sandėlio vedėjas p. Valaitis, kuris aiškino apie svarbą šelpti tremtinius. V. Šilkas, kuris prieš du mėnesius atvyko iš Vokietijos į mūsų koloniją, gyvu žodžiu patikrino pirmųjų kalbėtojų žodžius ir matytus vaizdus.

Aukų surinkta \$150.00. Sekanti aukojimo po \$10.00: Jurgis ir Zofija Trečiokai, Chas. Augustinavičius. Po \$5.00 — Mrs. Chas. Augustinavičienė, J. Lukša, A. Abojus, Vladas ir Gertruda Norkūnai, S. Morkus, O. Borreikienė, O. Norkūnaitė, G. Shelton, J. Shelton. Po \$2.00 — A. Eimutyte, L. Naujokas, A. Dičkus, P. Susnauskas, M. Ramanauskienė, J. Vaičaitis, C. Jankus, J. Kuncevičius, A. Petrulienė. Po \$1.00 — S. Zaromskis, J. Mišeikis, R. Kisielius, J. Mišeikis, P. Tamulevičius, M. Drizienė, A. Žirlienė, E. Kazokienė, A. Šidlauskienė, M. Bakšienė, P. Klimas, B. Žimkienė, E. Babinienė, Z. Lažaunikiene, J. Gudonis, P. Malinavičius, J. Kazokas, J. Pikelis, O. Pikelienė, V. Šilkas, J. Bružienė, A. Pe-

Gegužės 17-18, 1947

Pirmą Kartą Maine Valstybėje

Lewiston, Me. Įvyksta

NAUJOSIOS ANGLIJOS LIETUVOS VYČIŲ

SUVAŽIAVIMAS

Dienotvarkė:

Gegužės 17 d. — Šeštadienis:

1:30 — 5:00 P. M. — Registracija DeWitt Hotel Lobby, 40 Pine St., Lewiston, Maine.

7:00 P. M. — Vakariėnė Mansion House, Poland Spring, Me.

8:30 — 12:00 P. M. — Šokiai Riccar Inn.

Gegužės 18 d. — Sekmadienis:

10:00 A. M. — Iškilmingos Mišios su pamokslu šv. Patriko koplyčioje, Bates and Walnut Sts., Lewiston, Me.

1:30 P. M. — Suvažiavimo posėdis, Blue Room DeWitt Hotel, Lewiston, Me.

Naujosios Anglijos Lietuvos Vyčiai Nuoširdžiai Kviečiami Gausiai Dalyvauti Suvažiavime. Gera proga pamatyti Maine! Laukiame Visi!

L. Vyčių 2-ji Kuopa, Lewiston, Me.

P. S. Iki gegužės 11 d. per Miss Stella Polisky Thorne's Corner, Lewiston, Me. prašome rezervuoti sau vietas vakarienei ir nakvynei.

Aukos Marijos Mėnesiui

Altoriaus ir Rožančiaus moterų draugijos susirinkimas įvyko sekmadienį, bal. 27 d. Tarp įvairių svarstymų buvo įnešta papaukoti iš dr. jos izdo \$25.00 gėlėms papuošti Marijos altorių gegužės mėn. ir \$25.00 naujam rūbui Marijos stovylos. Abudu įnešimai vienbalsiai priimti. Taipgi užprašytos egzėkvjalnos mišios gegužės mėn. už visas mirusias motinas, kurios bus atšaujamos šeštadienį, geg. 31 d., 8:30 val. rytą. Kun. Mendelis, dvasios vadas, kvietė visas moteris dalyvauti gegužinėje procesijoje Motinos Dieną ir ateiti mišių išklaudyti kitą sekmadienį 8:30 v., kuomet 17 mūsų vaikučių priims Pirmą šv. Komuniją.

Jaunimo Klūbo Pirmos Sukaktuvės

Tai buvo bal. 26 d., 1946 m., kada energingas būrelis berniukų ir mergaičių susirinko į parapijos kambarius, kad atgaivinti ir pertvarkyti mūsų parapijos Jaunimo klūbą. Albertas Juškevičius paėmė vairą į savo rankas. Nauja konstitucija parašyta pagal arkivyskupijos Jaunimo Klūbams nustatytą taisyklių ir pradėta veikti. Į klūbą priimami tik tie, kurie priklauso prie šv. Alfonso parapijos.

Paminėjimui vienų metų klūbo gyvavimo, dėka Evelinos Stradsauskienės ir Marian Mierzwicki pastangoms, klūbas turėjo puotą Park Plaza Hotel. Dalyvavo ne tik klūbo nariai-

čiulienė, M. Bakšienė, C. Novicki, S. Vallas, M. Taragauskienė, M. Dabužinskienė, K. Motuzas, M. Januškenė, J. Šilinskas, V. Vokietaitis, A. Vokietaitienė, Z. Markunienė, B. Makušienė, A. Kudaruskienė, M. Jokubaitė, M. Lukoševičienė, O. Križi-nauskienė, J. Adušiūnienė, O. Rumskienė, O. Čepokienė, A. Šlyterienė, V. Kripaitis, M. Šimkus, O. Balčiūnas, S. Tamulienė, V. Ausukaitis, J. Tirlikas, V. Janulaitienė, J. Jaronimas, A. Benevičius, J. Mickus, A. Radžiūnas, J. Kazlauskienė, A. Barauskas, J. Baltrušaitis, J. Cibulskis, C. Malonis, E. Pilvelis, J. Silkienė, S. Cverka.

Už aukas BALF skyriaus valdyba tarija visiems nuoširdžiai ačiū.

narės, bet ir kun. Thomas Mardaga, Arkivyskupo Klūbų direktorius ir atstovas, Julius Konstantinavičius su žmona ir mūsų klebonas. Kalbos buvo trumpos, bet turiningos. Bruno Leikus nutraukė susirinkusių paveikslą. Užsibaigus puotai jaunimas linksminosi iki vidurnakčio.

Vice - pirmininkas Edward Mierzwicki sumaniai atliko toastmasterio pareigas. Gauta sveikinimų telegrama nuo Lietuvos Atletų klubo, kurs gyvuoja virš 30 metų. Be kunigų trumpas kalbas pasakė Albertas Juškevičius, Juozas Kašinskas, Entikas Rekus, Evelina Stradsauskienė ir Julius Konstantinavičius.

Nuotaika buvo kuopukiausia. Visi ženklai rodo į šviesią klūbo ateitį. Kurie priklausau jdomauja CYO veikimu ir už metų laiko galima tikėtis, kad susilauksime ką nors pažangaus ne tik klūbui, bet ir parapijai. Valio mūsų klūbiečiams jų garbingam darbe.

Seserų Rėmėjų Dėmesiui

Š. m. gegužės 30 dieną Nekalto Prasidėjimo Vienolyne, Putnam, Conn. įvyksta Nekalto Prasidėjimo Seserų Gildos Seimas.

Seimo tvarka:

1. 11:00 val. Šv. Mišios už Seimo dalyvių artimuosius mirusius ir Kongregacijos mirusius geradarius.
2. 12:30 val. Pietūs.
3. 2:00 val. Posėdis.
4. 4:30 val. Palaiminimas švč. Sakramentu.

Visus Kongregacijos Rėmėjus, Nekalto Prasidėjimo Seserų Gildos narius ir visus norinčius paremti N. Pr. Švč. P. Marijos Seserų dirbamus darbus, jų įstaigas bei seseles tremtines maloniai kviečiame dalyvauti šiame Seime.

N. Pr. Švč. P. Marijos Seserys ir Nekalto Pras. Seserų Gildos Centro Valdyba.

Vyrams Šventoji Valanda

Rengia ir Kviečia

Šv. Vardo Draugijų Valdybos ir Dvasios Vadai SEKMADIENI,

BIRŽELIO 1 D., 1947

Jėzaus Nukryžiuotojo Seselių Vienolyno aikštėje Brockton, Mass.

3 valandą po pietų

Kun. Dr. Antanas Bružas, pamokslininkas.

Vyrai parodykite savo katalikybę ir lietuviybę!

Atsiųstos Paminėti Spaudos Naujienos

At. Kairys, Blaškomi lapai. Eilėraščiai. Alguvos baro leidinys. Išspausdinta Kemptone, 1946. Pusl. 91.

Benys Rutkūnas, Pulsas plaka. Lyrikos IV knyga. Mimio-grafuota rankraščio teisėmis 1946. Pusl. 203.

Tremtinių Mokykla. Mėnesinis pedagogikos žurnalas. 1 ir 5-6 numeriai, 1946. Leidžia Atžalynas Niurtingene. Redaktorius A. Kairys. Dabar šis puikus žurnalas, kaip ir kiti tremtinių periodiniai leidiniai, amerikiečių zonoje yra sustabdytas, o jo redaktorius atvyko į JAV.

"VYTIS"

"VYTI" leidžia Amerikos didžiausia jaunimo organizacija — Lietuvos Vyčiai.

"VYTI" eina kas mėnesį gražiai pavelskuotas ir deda įdomių straipsnių, žinių iš Amerikos ir užsienio. "VYTI" rasi žinių iš viso pasaulio.

"VYTI" rašo apie Amerikos lietuvių jaunimo judėjimą. "VYTI" rasite įdomių pasiskaitymų tinkamų seniems ir jauniems. "VYTI" redaguoja įžymus ir patyręs redaktorius Dr. K. Pakštis, p-lė F. Grendelytė asistentė ir "VYCIU" bendradarbiauja jų sukviesti įžymiausi literatai.

TAD, padarykite šūki: "Tenelė! ka nei vienos katalikiškos jaunimo organizacijos, ar nors mažiausios skyriaus, kurie neskaitytų "VYTI". Visi skaitykite "VYTI"!

"VYTI" kainu metams tik \$3.00

"VYTI"

366 W. Broadway,

So. Boston 27, Mass.

A. Gumauskas

Generalis Kontraktorius

694 Chalkstone Ave.,

PROVIDENCE, R. I.

Tel. Plantations 0753

Parūpinu planus ir statome naujo stiliaus namus su moderniškais įrengimais. Atliekame visokius darbus namų taisymo.

Juozas Kasinskas

Inc.

LAI DOTUVIŲ DIREKTORIUS

602 Washington Blvd.

BALTIMORE 30, Md.

Tel. Lexington 8595

Limosinal dėl visokių reikalų. Patarnavimas Dieną ir Naktį.

Seni kostumeriai ir nauji... visi sutinka

jog geriausia yra gerti

PICKWICK

"ALE that is ALE"

IŠ KRANO

IR BONKOSE

BREWED BY HOFFENREFFER & CO., Inc., Boston, Mass., BREWERS SINCE 1870

VIETINĖS ŽINIOS

ŽINUTĖS

Geg. 4 d., J. E. Vyskupas Bernardas J. Sheil, D. D., Quigley Seminarijos koplyčioje, Chicago, suteikė subdeakono ordoną klierikui Vladui Brazauskui, M. I. C. Subdeakonas Brazauskas gavo dekonatą ordoną geg. 11 d., o kunigystę priims geg. 18 d. South Bostonas laukia savo jaunikačio su bažnytinėmis iškilėmis ir su šauniu - viešu bankietu, geg. 25 d.

Bankieto reikalų įvyksta susirinkimas po vakarinių pamaldų trečiadienį.

Padėka Vyčiams. Vietinė Vy-

DAKTARAI

SOU 2712 Res. BIG 9013

Dr. J. C. Seymour
LANDŽIUS
Lietuvius gydytojas ir chirurgas. Naudoja vėliausia X-Ray aparatą. Pritaiko akinius. 534 E. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos' 2 iki 4 ir 7 iki 8.

Tel. TR0wbridge 6330

J. Repshis, M. D.
(REPSYS)
Lietuvius Gydytojas
278 Harvard Street
Kampas Inman arti Central Sq. CAMBRIDGE, MASS.
Ofiso Valandos 2-4 ir 6-8.

ĮVAIRUS SKELBIMAI

A. J. NAMAKSY
REAL ESTATE & INSURANCE
414 W. Broadway
SO. BOSTON, MASS.
Office Tel. So. Boston 0948

Res. 37 Oriole Street
West Roxbury, Mass.
Tel. Parkway 1233-W

Pristatome Alų ir Toniką

Mes turime 11-kos rūšių alaus ir įvairių tonikų. Mes alų ir toniką pristatome vestuvėms, į namus, krikštynoms, parėms ir piknikams. Patarnavimas skubus ir mandagus. Šaukite:

BORIS BEVERAGE CO.
J. ARLAUSKAS — J. SKENDELIS, Savininkai.
220 E St., Tel. SOU 3141, So. Boston, Mass.

Geriausias Pasirinkimas

Įvairių degtinių, likerių alaus ir vyno.

Pristatome alų ir degtinę į namus. Patarnavimas greitas ir mandagus.

T. SULLIVAN, INC.
Petras Jakubėnas, savininkas
323 W. Broadway, So. Boston, Mass.
Tel. SOU 9772

Užsisakykite Toniko Pas Mus

Pristatom geriausį toniką Piknikams, Vestuvėms, Krikštynoms ir visokiems Parengimams. Kainos prieinamos.

Myopia Club Beverage Co.
Grafton Ave., Islington, Mass.
Tel. Dedham 1304-W
PRANAS GERULSKIS, Namų Tel. Dedham 1304-R

J. E. ARKIVYSKUPO LAIŠKAS, skaitytas Sekmadienį, geg. 11, 1947 m.

Amerikos Raudonasis Kryžius nuosirdžiai prašo turinčias laiko moteris savanoriškai pasidaryti mūsų ligoninėse.

Mūsų ligoninių padėtis dabar yra daug sunkesnė, negu karo metu, nes tuomet tūkstančiai patriotingų moterų teikė ligoninėms savanorišką pagalbą. Dabar, karui pasibaigus, daugelis tų moterų išėjo iš tarnybos. Tuo būdu, ligoninių padėtis nebegrižo į savo normalų stovį; faktinai daug pablogėjo, ir šiandien pagalba iš šalies be galo joms reikalinga.

Mes karštai raginame ir prašom visas moteris, baigusias 18 metų ir turinčias laisvo laiko, atsilankyti į Raudonojo Kryžiaus buveinę, 17 Gloucester Str., Boston, arba paskambinti telefonu Kenmore 6226, ir pasiteirauti, kuomi jos gali būti naudingos.

Jūsų ištikimas Kristus,
† **RICHARD J. CUSHING,**
Bostono Arkivyskupas.

Didelis Kongresas

Priešo Parblokšta Lietuva Maldauja Pagalbos ir Dievo Pasigailėjimo!

Todėl Visi rimti, Dievą ir Lietuvą mylintieji lietuviai iš visos Connecticut valstijos Kviečiami į Maldos Apaštalavimo Sąjungos Šaukiamą Maldos ir Atgailos Kongresą šių metų birželio mėnesio 15 dieną Šv. Juozapo Par. bažnyčioje, 46 Congress Ave., Waterbury, Conn.

- KONGRESO TVARKA**
- 3 val. p. p. Paskaita mokyklos salėje.
  - Procesija į bažnyčią giedant J. Širdies Litanią.
  - 4 val. p. p. Šventa Valanda už Lietuvą.
  - Ištatymas Švenč. Sakramento šv. Valandai.
  - Pamokslas (Iš tremtynystės nesena atvykęs Jėzuitas Jonas Borevičius).
  - Atsietisimo ir pasiaukojimo aktai.
  - M. Apašt. Promotorių ir Narių ištikimybės atsinaujinimas.
  - Maldos už Lietuvą.
  - Palaiminimas Švenč. Sakramentu.
- Visi nariai-ės nešioja Švenč. Jėzaus Širdies ženklelius! Ateikite... Pasimelskite... Atsietisite ir Pasiaukokite Švenč. Jėzaus Širdžiai! Daug, Daug Laimės!

vieton išvažiavimo priaugo iki \$700. Norintieji dar galės aukoti ketvirtadienį arba sekamais sekmadieniais.

Lankėsi

Pirmadienio rytą "Darbininko" redakcijoje lankėsi p. Birutė Smetonienė, lydima p. Jono Kasmausko. Art. Birutė Smetonienė sekmadienį, geg. 11 d., Jordan Hall, išpildė dalį koncerto programos. Ji tikrai artistškai pasirodė.

p. Smetonienė iš Bostono išvyko traukiniu į namus — Cleveland, Ohio.

Tą pačią dieną lankėsi kun. S. Matutis, kuris lygiai mėnuo atgal atvyko iš Colombia, Pietinės Amerikos, ir darbuojasi, kad gauti Lietuvai draugų ir išrūpinti Lietuvos tremtiniams leidimą masiniai įvažiuoti į Amerikas.

Taipgi lankėsi kap. inž. Povilas Labanuskas, kuris sekmadienį, geg. 11 d. specialiai atvyko iš Schenectady, N. Y. dalyvauti Darbininko radio koncerte.

Pereitą savaitę lankėsi S. Urbonas iš Cambridge, Mass. Atsilankymo proga atnaujino metams "Darbininką".

Draugijų Valdybų Adresai

LIETUVOS DUKTERŲ DR. JOS PO GLOBA MOTINOS SVČ.

Pirmininkė — Eva Markšienė, 625 E. 8th St., So. Boston, Mass. Tel. So. Boston 1298.
Vice-Pirmininkė — G. Gallūnienė, 8 Winfield St., So. Boston, Mass. Prot. Rašt. — Ona Ivaškienė, 440 E. 6th St., So. Boston, Mass. Finansų Rašt. — B. Čiumėnė, 29 Genid St., W. Roxbury, Mass. Tel. Parkway — 1864-W

Izdininkė — Ona Staniulūtė, 177 West 7th St., So. Boston, Mass.
Tvarkdarė — Ona Krasauskas, 11 Springer St., So. Boston, Mass.
Kasos Gl. — Elzbieta Aukštikalnytė, 110 H St., So. Boston, Mass.

Draugija savo susirinkimus laiko kas antrą antradienį mėnesio, 7:30 val. vakare. Parapijos salėje, 492 E. Seventh St., So. Boston, Mass. Visats draugijos reikalais kreiptis pas protokolų raštininką.

SV. JONO EV. BL. PASALPINES DRAUGIJOS VALDYBA

Pirmininkas — Juozas Švagždytis, 601 6th St., So. Boston, Mass.
Vice-Pirmininkas — Pranas Tuleikis, 702 E. 5th St., So. Boston, Mass.
Prot. Rašt. — Jonas Glineckis, 5 Thomas Pk., So. Boston, Mass.
Fin. Rašt. — Aleksandras Ivaška, 440 E. Sixth St., So. Boston, Mass.

Izdininkas — Stasys K. Griganavičius, 699 E. Seventh St., S. Boston, Mass.
Maršalka — Jonas Zaikas, 787 E. Broadway, So. Boston, Mass.

Draugija laiko susirinkimus kas trečią sekmadienį klekvieno mėnesio 2 val. po pietų. Parapijos salėje, 492 E. 7th St., So. Boston, Mass.

BALF 17-to SKYRIAUS VEIKLA

BALF 17-to skyriaus susirinkimų galėtų persiūsti į Europą, tremkimas, gegužės 1 d., plačiai aptiniamas. Jie džiaugiasi ir disvarstęs įvairius būdus mūsų džiaujasi ką nors iš mūsų gavę. brolių tremtinių gelbėjimui, pri-O mes tiek daug galime jiems ejo išvados, kad būtina reikia paaukoti. Tad parodykime savo surengti viešą rinkliavą Bostone — Tag Day. Vykdymo planą išdirbti įgaliojo vajuas komisija ir skyriaus valdyba.

Kadangi pageidavo, kad ši valdyba ir tiesiog nuvešti į Šv. rinkliava įvyktų kiek galint greičiau, todėl skyriaus valdyba ir vajuas komisija, gegužės 5 d., susirinko p.p. Razvadauskų rezidencijoje ir paruošė šios rinkliavos planą. Nutarta: viešą rinkliavą — Tag Day turėti birželio 28 d., šeštadienį. Kreiptis į draugijas, organizacijas, chorusrus, surasti bent 500 darbininkų, tai dienai. Taip pat nutarta asmeniškai kreiptis, kad tą dieną nuosirdžiai visi padirbėtų.

Šia proga lai būna man leista nuosirdžiai prašyti draugijų ir visų geros valios lietuvių, kad visi šios rinkliavos darbu susirūpintų. Tai ne vieno žmogaus darbas, bet reikia didelės minios žmonių. Reiškia vilties, kad draugijų organizacijų tarpe atsiras nuosirdžių rėmėjų.

DRABUŽIAI

Vėliausiu laiku mažai aukojama drabužių, o drabužiai labai reikalingi tremtiniams. Todėl drabužių rinkliavą reikia pagyventi.

Mieli broliai ir sesės, lietuviai! Dabar pavasaris, visi puošiamės naujais, gi senus vieton, kad laikyti kandims sukandžioti, paaukokime BALFui, kad jie

galėtų persiūsti į Europą, tremkimas, gegužės 1 d., plačiai aptiniamas. Jie džiaugiasi ir disvarstęs įvairius būdus mūsų džiaujasi ką nors iš mūsų gavę. brolių tremtinių gelbėjimui, pri-O mes tiek daug galime jiems ejo išvados, kad būtina reikia paaukoti. Tad parodykime savo surengti viešą rinkliavą Bostone — Tag Day. Vykdymo planą išdirbti įgaliojo vajuas komisija ir skyriaus valdyba.

Kadangi pageidavo, kad ši valdyba ir tiesiog nuvešti į Šv. rinkliava įvyktų kiek galint greičiau, todėl skyriaus valdyba ir vajuas komisija, gegužės 5 d., susirinko p.p. Razvadauskų rezidencijoje ir paruošė šios rinkliavos planą. Nutarta: viešą rinkliavą — Tag Day turėti birželio 28 d., šeštadienį. Kreiptis į draugijas, organizacijas, chorusrus, surasti bent 500 darbininkų, tai dienai. Taip pat nutarta asmeniškai kreiptis, kad tą dieną nuosirdžiai visi padirbėtų.

Šia proga lai būna man leista nuosirdžiai prašyti draugijų ir visų geros valios lietuvių, kad visi šios rinkliavos darbu susirūpintų. Tai ne vieno žmogaus darbas, bet reikia didelės minios žmonių. Reiškia vilties, kad draugijų organizacijų tarpe atsiras nuosirdžių rėmėjų.

PAIEŠKOJIMAI

JESINSKIENĖ, Bronė.
JULEVICIUS (Ulis), daktaras, arba jo brolis Pranas bei seserys, iš Ginkiško, Kėdainių aps.
JUOZAITIS, Laurynas, gyv. Chicagoje.
JUOZAPAVICIENĖ, Petronė, iš Marijampolės aps., gyv. Chicagoje.
JURGAITIS, Jonas ir Stanislovas, iš Joniškėlio val., Biržų aps., gyv. Chicagoje.
KABAŠINSKAS, Vincas ir Stasys, sūnūs Alekso, iš Biržų, buvo sugrįžęs Lietuvon 1929 ar 1930 m.

INŽ. JONO VASIO KALBA,

pasakyta Darbininkų Radio programoje iš WESX stoties, šiomis dienomis inž. Jonas Vasy, ką tik atvykęs iš Europos, yra pergyvenęs bolševikų ir vokiečių nacių okupacijas. Jis buvo bolševikų ir vokiečių kalinamas, ir taipgi pažįsta lietuvių tremtinių gyvenimą Vokietijoje, nes pats iki atvykimo į Jung. Valstybes tokį gyvenimą gyveno.

Lietuvių tauta šiandien yra išblaškyta po visą pasaulį. Nežiūrint tų didžiųjų žudynių ir išvežimų į Sibirą, reikia manyti, kad didžioji jos dalis dar tebe gyvena senosiose mūsų tėvų sodybose — Lietuvoje, prie Baltijos jūros.

Antroji didelė mūsų tautos dalis gyvena Jung. Valstybėse.

Trečioji, kuri sudaro apie 300,000 tai lietuviai Sibiro koncentracijos stovyklose. Jie paskirti žiauriausiai mirčiai ir sunaikinimui.

Ketvirtoji grupė, kuri sudaro apie 80,000 lietuvių, tai tremtiniai Vakarų Europoje.

Tik antroji lietuvių tautos dalis, t. y. Jung. Valstybėse, gali naudotis visomis laisvėmis ir teisėmis. Todėl jai ir tenka ta teisė ir didžioji pareiga kovoti dėl Tėvynės Lietuvos išlaisvinimo. O ta vedamoji kova šiuo metu jau bus ne vien dėl Lietuvos laisvės, ji bus už visą demokratišką žmoniją, ji bus kova prieš bolševikinį fašizmą.

Negalėdami ištiesti pagalbos rankos lietuviams nei Lietuvoje, nei Sibire kankinamiems, mes turime ir galime gelbėti lietuvius tremtinius Europoje. Todėl nedvejodami remkime BALF'ą kas kuo galime: pinigais, maistu, rūbais.

Siųskime siuntinius asmeniškai savo giminėms, pažįstamiems ir nepažįstamiems per CARE.

Sudarykime galimybę jiems atvažiuoti į Ameriką, pasiūsdami jiems afidavitus. O atvažiuavę žmonės imsis darbo ir jums atsilygins.

Tad į darbą visi laisvieji Amerikos lietuviai!

Mielieji Broliai ir Sesės Lietuviai Amerikoje!

Du didieji pasaulio tirinai: Stalinas su Hitleriu, sudarę draugiškumo ir pagalbos paktą, 1939 metais pradėjo puolamąjį karą. Lietuva, būdama ant didžiojo kelio prie Baltijos jūros, negalėjo išlikti nepalieti; o be to, jos gražiai įdirbti kviečių laukai traukė tiek Hitlerio, tiek Stalino aki.

Ir taip Lietuva teriojama jau septyniolika metų: rusus pakeičia vokiečiai, vokiečius vėl rusai.

Amerika su Anglija, įstojusios į karą ir pasirašiusios "Atlanto Chartėriją", pažadėjo visoms tautoms laisvę, kurios pasirodys subrendusios ir to vertos.

Lietuva per 22 nepriklausomo gyvenimo metus pasirodė, kad ji yra verta nepriklausomybės. O karo metu ji proporcionaliai daugiausia sudėjo aukų, priešindamasi prispaudėjams ir tuo padėdama sąjungininkams.

Karas baigtas, o tikslas, dėl ko Amerika išėjo į karą, nepasiekta. Šiandien ne vien Lietuva, bet 150 mil. žmonių neša žiauriausią Stalino vergiją. 150 mil., reiškia daugiau negu Jung. Valstybės turi gyventojų. Iš čia Stalinas ruošiasi tolimesniam žygiui: užvaldyti visą pasaulį, įgyvendinti komunistų partijos pagrindinį sieki-

KACIŪSKAS, Petras, ir jo brolis, iš Tytavėnų, gyv. Chicagoje.

KACKAUSKAS, Zigmantas, iš Rumšiškių, gyv. Chicagoje.

KACIULYTE - Ramanauskienė, Bronė.

KAIRAITĖ, Magdalena, gyv. Chicagoje.

KAIRAITYTĖ - Noreikienė, Marijona, iš Šilavoto.

KALĖDA, Vytautas, iš Marijampolės aps., gyv. Brooklyne.

KANAPORIUS, Ipolitas.

KANAUSKAS, Antanas ir Jonas, iš Batakių val., gyv. Chicagoje.

KASPARAITIS, Andrius, s. Jonė ir Agė, iš Raseinių apsk., gyv. Chicagoje ar Bostone.

KASPARAITYTĖ - Plyšienė, Marė, iš Raseinių apsk., gyv. Chicagoje ar Bostone.

KAZLAUCKAI, Tamošius, Ignas ir Ona (Kuprevičienė), iš Krokėlaukio val.

KAZLAUSKAS, Modestas, iš Joniškio, gyv. Chicagoje.

KESYLIS, Povilas, iš Južintų vals., Rokiškio aps.

KINDERIS, Mykolas, iš Kaitinėnų val., Tauragės apskr., gyv. Chicagoje.

KIRLA, ir jo žmona Triukai, gyv. Chicagoje.

KIVERIS, Andrius ir Juozas. KLIAUSEVICIUTĖ - Varsauskienė, Ona, iš Joniškio m., gyv. Chicagoje.

KNITYTĖ, Kostė, iš Rokiškio aps.

KOLAITIS, iš Dotnuvos.

KONSTANTINAVICIUS, Stasys.

KOVALEVSKY, Antanas ir Juozas, iš Baisogalos, gyv. Chicagoje.

KOVALSKIS, gyv. Chicagoje.

KOVALYTĖ - Tomkuvienė, Ona.

KRISCIŪNAS, Jonas, sūn. Juozo, gimęs Brooklyne.

Ieškomieji arba apie juos žinantieji prašomi atsiliepti —

Lithuanian American Information Center — 233 Broadway, New York 7, New York.

ĮVAIRUS SKELBIMAI

So. Boston Furniture Co.
Matrasai naujai perdibrinti. Kainos pranešama iš anksto.
Jūsų kreditas geras. Pristatymas skubus.
380½ West Broadway, Tel. SOU 2758

GRABORIAI

S. Barasevičius ir Sūnus
MOTERIS PAGELBININKĖ Lietuvių Graborius-Balsamuotojas Turi Notaro Teises
254 W. Broadway SO. BOSTON, MASS. Tel. SOUTH Boston 2590
Sūnau gyvenamoji vieta — 838 Dorchester Ave. Tel. COLUMBIA 2537

CASPER FUNERAL HOME
187 Dorchester Street South Boston, Mass.
Joseph W. Casper (KASPERAS)
Laidotuvių Direktorius ir Balsamuotojas NOTARY PUBLIC Patarnavimas Dieną ir Naktį Koplyčia Šermenims Dykal Tel. SOU Boston 1437 SOU Boston 3960

ZALETSKAS FUNERAL HOME
564 East Broadway SOUTH BOSTON, MASS.
D. A. Zaletskas, F. E. Zaletskas Graboriai ir Balsamuotojai. Patarnavimas dieną ir naktį. Koplyčia Šermenims Dykal. NOTARY PUBLIC Tel. SOU Boston 0815 SOU Boston 2609

Literatūra

Jurgis Baltrušaitis

Sibilės Knygos

Trys šios žemės kryžiui vyns...
 Audrai — žaibas ir griaustinis,
 Ir sparnai laisvam ereliui...
 Tamsūs toliai žemės keliui,
 Žemės laisvei — saitai, pančiai...
 Neseikėtas saikas kančiai...

Taip nuo pat praamžių ryto
 Amžių knygoj parašyta —
 Ir iš šios mįslingos knygos
 Gieda dainiaus kanklių stygos,
 Kur jo psalmė įsipynė
 Į visatos sutartinę...

Dar Sibilės raštas skiria
 Vargo kraičiui skiautę iriā,
 Silpnai bitei — tuščią korį,
 Žmogui — širdį daugianorę
 Ir ne tiek lūkėto grūdo,
 Kiek sėjėjas pats panūdo...

Ir toliau uoli senutė
 Skaito žiedus, seiki plūtę —
 Jos bemiegės akys mato
 Visā amžių tamsų ratą
 Ir ranka jos sausagyslė
 Žymi gyvio didžią mįslę...

1941. II. 12

Jurgis Baltrušaitis

Sutemų Giesmė

Tuštėja, tilsta pūdymai aptemę...
 Jau kaiminė atslinko į nakvynę
 Ir tik — atokiai — laimindamas žemę
 Dar tęsia varpas psalmę vakarinę...

Ir dar — toli — saulėlydžio sulaukę,
 Būriai piovejų darbo dainą graudžią,
 Taip pat palaimo kupiną, užtraukia,
 Bet greit ir ji, duslėdama, nugaudžia...

Tylus užburtas, žemės ratas mažta
 Ir ji visa — lyg slėpinio šventovė,
 Kur, žmogau, tu meni mįslingą našta —
 Tą, ką kaip duoklę, tau diena užkrovė...

Ir nū, kai mirksnis amžino neskaldo,
 Kai spečių spiečiais žvaigždės teka,
 Nugirsk, širdie, visatos tylią maldą
 Ir ką naktis, kaip amžių sekme, seka...

1942. V. 23.

Tėviškėje

NOSTALGIJA BUENOS AIRESE

(Pracities užrašai)

Tu nubusi vidury nakties —
 tai gimtoji žemė tave kvies.

(Iš poezijos)

Pietų Amerikos metropolį panašus į Chicago. Vietoj Michigan avenue Buenos Aires turi dar gražesnę Avenida Costanera — pakrantę prie La Platos intako į okeaną.

Į Avenida Costanera giedriomis dienomis ateina žmonės, kurie mėgsta tolius, ramybę ir atsiminimus. Daugiausia tai emigrantai, iš visų pasaulio šalių čia atvykę kurti naujo, geresnio gyvenimo.

Jie valandų valandomis lėtai vaikšto beribio vandenyno pakrante ir svajoja. Gal juos vilioja tas kelias, kuriuo atvyko. Gal patinka jiems tolybė liūliuoją laivai ir laiveliai, pasak poeto, balti, lyg baltos chrizantemos. Gal jie ko tikisi, ko laukia...

Diena buvo tropiškai karšta ir tvanki. Gera tokią dieną sėdėti okeano pakrašty. Gera pajusti gaivinantį jo dvelkimą. Gera prisiminti už saulėtų horizontų pasilikusią praeitį.

Savo užrašų knygelėj at-
 randu smulkią rutos šakelę, jau sudžiūvusią ir pa-

geltusią, bet brangiausią iš visų dovanų, kurias kada nors buvau gavęs. Ją išsirikau iš sesers gėlių bukieta, kai paskutinį kartą iš tėviškės išvažiavau.

Man reikėjo jau išvykti, bet sesuo vis prilaikė, vis delėsė.

— Pabūk dar kiek, suspėsi — maldaudama įtikinėjo ji. Pirkioj buvo sunku. Išėjom į kiemą. Dar kartą apžiūrėjom trobas ir sode-
 lį. Obelaitės, kurias kadaise iš laukinių pasodinau, jau žydi. Sveiki, rausvi žiedeliai.

— Bus vaisių, — sakau sesei.

Ji suabejoja, ar teks juos valgyti.

— Visko gali būti, tarė ji liūdnai. — Gali išvežti į Sibirą. Komisaras, sako, jau minėjęs, kad mūsų apylinkės žmonės būsią išvaryti. Apasugok Dieve! Kas bebūtų, bet prieš savo žemės vis dar galėtum gyventi. Bet jeigu išvarys...

Sesers žodžiai staiga nutrūko. Tylėdama ji rankiojo į bukieta gražiausius žiedus iš darželio prie kryžiaus. Ji neverkė — ji stengėsi būti tvirta. Ji — mano vyresnioji sesuo. Ji mane užaugino.

Kadaise tėviškėj būdavo erdvi ir lengva. Po lietaus pilnas oras būdavo svaiginančio topolių ir liepų kvapo. Džiaugsmas sprogdindavo jauną širdį.

Dabar tėvų žemę laikė apgaubęs kažkoks geliantis skausmas, kažkoks sunkaus likimo slogotis. Viskas lyg susmulkėjo, lyg prieš smūgį susigūžė. Lyg prieš audrą.

Dėdei pamerkiau, kad jau kinkytų bėrį. Sesuo gėles skinti ir derinti jau baigė. Duodama jas man, tarė:

— Tu važiuok kur geriau. Tu gelbėkis. Aš iškentėsiu čia. Aš vargti papratus. Jei tik paliks tėviškėj, viską išvargsiu... O kai pas mus bus geriau, tu sugrįšk. Dėl Dievo, sugrįšk!...

Ašarų vis dėlto neįstengė išlaikyti. Jas šluostėsi skarele. Kietas skausmas man gerklę suspaudė. Išvažiavom greitai. Nuo paskutinio tėviškės laukų karnelio dar pasižiūrėjau atgal. Sesuo tebestovėjo pasirėmusi prie kryžiaus daržely ir tebemosavo balte skarele. Ta pačia, kuria šluostė ašaras. Nuo paskutinio karnelio nesinorėti jo skubėti. Tebetraukė dar tos žemės, kuri buvo stiprybė tėvų tėvams ir kuriuos, lyg kantrioji skruzdė,

įsikibus laikėsi sesuo. Ir rodėsi man, kad ten liko ne viena sesuo, o visa "vargti papratus" lietuvių tauta.

Dėdė paragino bėrį skubėti. Važiavome tylėdami.

Ant Avenida Costanera suolelio greta manęs atsėdėjo aukštas, liesas senas žmogus. Jis atvirai stebė mano užrašų knygelę. Atrodo, nori kalbinti. Jis irgi emigrantas, pamaniau. Tylime. Senas žmogus kiek panašus į mano tėvą. Man jis patinka.

— Karšta diena, sako jis. Aš pritariu. Seniokas ima šnekėti, kad vasaromis čia šiauriečiams nepakenčiama. Aš paprašiau jį kalbėti kita kalba. Taip, jis galįs kalbėti ir angliškai, ir vokiškai, ir norvegiškai.

— Norvegų kalba, — sako jis, — yra mano gimtoji kalba.

Aš, atidžiau pasižiūrėjau į jį. Plaukai balti, akys mėlynos. Apsiniaukusios jau nuo nuovargio ar kokio liūdesio ūkanomis. Visą jo išvaizdą labai suvargusi.

— Bloga be tėvynės! — kalba toliau norvegas. — Žmogus, kaip nesavo vietoj pasodintas medis, neprigyja. Skursta arba žūsta. Kam pasiseka duonos kąsnį išsikovoti, tas dar vegetuoja.

Man pasirodė, kad senas žmogus iš šiaurės — alkanas. Taip atrodydavo grįžęs po sunkių darbų mano tėvas. Aš nesąmoningai čiupinėju savo piniginę. Radau mažai ir visus atidaviau alkanam žmogui. Jis jaudinasi. Ne, tiek esą perdaug. Jam būtų užtekę ir 20 centavų...

Norvegas pasisakė jau antra diena nevalgęs. Elgetauti gi jis negalįs. Jo balsas virpa. Jiš nori man pasakyti sunkaus savo likimo istoriją. Žiūrėdamas į okeaną jis pradeda:

— Tėvynėj buvau garbingas žmogus...

— Aš tuo tikiu, — atsiveikindamas nutraukiau jo istoriją.

Jo veido bruožai tikrai taurūs. Aš nenorėjau, kad alkanas senas žmogus jaudintųsi atidenginėdamas savo širdies žaizdas. Palikau jį kiek nustebusį. Netrukus pamačiau, kaip norvegas ėjo į artimiausią smuklę. Ėjo jis ten greitai, be atodairos į puikius autagal. Sesuo tebestovėjo parblokšti. Ar jis smuklėje pasisotins, ar gal tik išta skarele. Ta pačia, kuria šluostė ašaras. Nuo paskutinio karnelio nesinorėti jo skubėti. Tebetraukė dar tos žemės, kuri buvo stiprybė tėvų tėvams ir kuriuos, lyg kantrioji skruzdė,

didelis baltas transatlantinis laivas. Jis atveža naujų žmonių su jų pasiryžimais ir sparnuotomis viltimis. Bet po 10 ar 20 metų iš jų kuris nors čia bus alkanas, ir aukos paprašyti varžysis, kadangi tėvynėj jis buvo garbingas žmogus... Tokių ir kitokių gyvenimo sulaužytų būtybių Pietų Amerikos metropolį — tūkstančiai. Mūsų tautiečių — taip pat. Savotiško klimato, savotiškos psichinės aplinkos veikiami kovoj dėl kukliausių gyvenimo sąlygų tempimo kai kurie neatlaiko ir žūsta. Patenka į pamišėlių namus, metasi į komunizmą.

Mano gyvenamo priemiesčio gatvelėj susispietę visokių tautų europiečiai. Kiekvienas savo namelių kiemus ir priangius tvarko, puošia taip, kaip jų tėviškėse. Mano kaimynai aistringi muzikos mėgėjai. Ispanas ir ukrainietis. Ispanas labiausia mėgsta aštrius argentiniskus tangus. Ukrainietis šį vakarą, kaip kasdien, sėdi po plačiašake palme ir groja armonika. Kaimynų muzika kontrastinga, susikertanti.

Šį vakarą aš negaliu užmigti. Karšta kambary ir sieloj. Iš minčių neišeina į mano tėvą panašus norvegas. Matau jo ūkanotas akis. Kas jis buvo? Koks jo gyvenimo kelias?

Kažin kur gatvelės gale loja sūnes. Tėviškėj tie garsai patikdavo, kai jie ateidavo iš gretimo kaimo. Aš nurimstu, užsimerkiu.. Ir matau: sesers sode žydi visos obelys, bet nėra nei sesers, nei namų. Visais takeliais vaikščiodamas ieškau jų ir nerandu. Į visas puses seseriai šaukiu, bet ji neatsiliepia. Jos nėra! Nėra tėviškėj jau jokio gyvo daikto... Nusigandęs pabudau.

Jau antra nakties valanda, o ukrainietis vis groja. Dabar jis tik vienas. Jam jau nieks netrukdo. Jo muzika liūliuoja, kaip saulėtą dieną debesėlių šešėliai laukų platybėj. Liūdnas melodijas jis groja taip ilgai, taip atkakliai. Man ateina mintis, kad tas žmogus tikriausiai sunkiai serga ilgesio liga.

Man norosi įtraukti vėsesnio oro. Einu prie lango pasižiūrėti nakties. Pietų pusėj į daug šviesėlių suskildama nukrito žvaigždė. Tėvynėj žvaigždės krinant matydavau šiaurėj. Ak, čia daug kas kitaip.

Mane gundo beprotiški troškimai. Norisi vidury nakties eiti kažkur prie okeano, kur plaukioja laivai. Norisi eiti toli į kalnus ir kopti į pačias aukščiausias viršūnes, kur daugiau gaivinančio oro! Armonika verkti nerutė stoja. Jei taip dar nors vienas metropolį — tūkstančiai. Mūsų tautiečių — taip pat. Savotiško klimato, savotiškos psichinės aplinkos veikiami kovoj dėl kukliausių gyvenimo sąlygų tempimo kai kurie neatlaiko ir žūsta. Patenka į pamišėlių namus, metasi į komunizmą.

Skaitymui ir platinimui pasirinktini šie katalikiški laikraščiai:

- AMERIKA, savaitraštis. Metams \$3.00, užsien. \$3.25. Adr.: 222 So. 9th St., Brooklyn 11, N. Y.
- DARBININKAS, dukart savaitinis. Metams \$5.00, užsien. \$5.50. Adr.: 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.
- DRAUGAS, dienraštis. Metams \$7.00, užsien. \$8.00. Adr.: 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
- GARSAS, savaitraštis. Metams \$2.00, užsien. \$3.00. Adr.: 73 E. South St., Wilkes - Barre, Pa.
- KALIFORNIJOS LIETUVIS, mėnesinis. Metams \$2.00. Adr.: 2721 Logan St., Oakland, California.
- LAIVAS, Tėvų Marijonų Bendradarbių Draugijos savaitraštis. Metams \$2.00, užsien. \$4.00. Adr.: 2334 So. Oakley Ave., Chicago, Ill.
- LIETUVIŲ ŽINIOS, savaitraštis. Metams \$3.00, užsien. \$4.00. Adr.: 2211 Sarah St., Pittsburgh 3, Pa.
- MOTERŲ DIRVA, mėnesinis. Metams \$2.00, užsien. \$2.50. Adr.: 2056 W. 23 St., Chicago 8, Ill.
- SV. PRANCISKAUS VARPELIS, mėnesinis. Metams \$2.00. Adr.: Franciscan Fathers, Mount St. Francis, Greene, Maine.
- VYTIS, mėnesinis. Metams \$3.00. Adr.: 366 W. Broadway, So. Boston 27, Mass.
- ŽVAIGŽDĖ, mėnesinis. Metams \$2.00. Adr.: 488 E. Seventh St., So. Boston 27, Mass.

Old Gold ruošia

tiktai vienati dalyką:

Pasaulyj Geriausi Tabaką!

Dėlei "TREAT" vietoje "TREATMENT" Bandyk Old Gold

Neieškokite kokios nors medikalės nuosavybės į Old Gold. Mūsų vienatinė nuosavybė yra rinkinių tabakų auginimas.

Ir mes tuos tabako lapus prižiūrime su nuosirdumu! Beveik jau du šimtai metų kai mes žinome kaip juos prirengti... ir kiekviena rūšis apsaugota... ir tą viską sudėjus, teikia jums neaprubėžiotą malonumą ir nieko daugiau.

Ar jūs pageidaujate tokio rūkymo? Ar jūs esate skubūs dėl turtingo, lengvo tabako pačios aukščiausios tobulybės? Tuomet užsirūkykite Old Gold — dėl Malonumo iš didžiosios raidės M!

Padaryti Lorillard, garsios tabakos firmos žinomos per 200 metų